LEGEARTIS ИНГ-ПРО

ISSN 2406-1085

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ У ПРАКСИ

legeartis.rs

јануар 2020 / број 88 1/2020

- (Не)обавезност спровођења и садржина процене утицаја на заштиту података о личности према новом Закону о заштити података о личности
- Случај у коме првостепени орган након коначности решења уочи грешку због које би морао да укине, измени или поништи решење – да ли је могућа примена члана 183. ЗУП-а
- Жеље детета у супротности са његовим најбољим интересом
- Шта доноси Закон о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању
- Право адвоката на информацију
- Кривично дело непружање помоћи из члана 127. Кривичног законика у судској пракси
- Примена измењеног ЗИО-а: Извршење на заради и другим сталним новчаним примањима извршног дужника

ЈАВНЕ НАБАВКЕ И БУЏЕТИ • ГРАЂАНСКО ПРАВО • КРИВИЧНО ПРАВО • УПРАВНО ПРАВО • ПРИВРЕДНО ПРАВО • РАДНО ПРАВО • УНАКРСНИ ПОГЛЕД

Србија, Златибор, водопад Гостиље

Дивна

Здравет Воде Србије

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА БРИГУ О ДИВНИМ КОРИСНИЦИМА
0800 111 111

LEGEARTIS ИНГ-ПРО
ПРОПИСИ У ПРАКСИ
www.legeartis.rs

ISSN 2406-1085
Година VIII, број 87, ДЕЦЕМБАР 2019.

Оснивач и издавач:
ИНГ-ПРО Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:
Горан Грчић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник Редакције:
Јован Матијашевић

Главни и одговорни уредник часописа:
Ана Фулетин

Сарадници:
Андреја Бошковић
Весна Мартиновић
Весна Филиповић
Драгана Марчетић
Драган У. Калаба
Душан Рајаковић
Жељко Албанезе
Немања Рилке
Петар Мијатовић
Саша Кулић
Слободанка Келечевић

Технички уредник:
Милена Станковић

Лектура:
Милица Радованчев

Графичка припрема:
Мирослав Арамбашић

Штампа:
Digital art, Београд

Редакција:
Веле Нигринове 16а, 11000 Београд
тел: +381 11 2836-890
факс: +381 11 2836-474
имејл: redakcija@legeartis.rs

Часопис излази једанпут месечно (10 бројева и 1 двоброј у оквиру годишње претплате).

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

34

LEGE Artis : прописи у пракси / главни и одговорни уредник Ана Фулетин. - [Штампано изд.] . - Год. 3, бр. 25 (окт. 2014)- . - Београд : ИНГ-ПРО, 2014- (Београд : Digital art). - 28 cm

Месечно. - Наслов лат., текст ћир.. - Преузима нумерацију електронског издања. - Друго издање на другом медијуму: Lege Artis (Online) = ISSN 2334-6140
ISSN 2406-1085 = Lege Artis (Штампано изд.)

Поштовани претплатници,

Сваки пут на крају старе и почетку нове године враћамо се стиховима Душка Радовића, који нас упућују на то да чак и онда када смо нешто завршили, још неколико нових ствари чека да им се посветимо:

„Шта је на крају среде? Четвртак.
А шта – на крају четвртка? Петак.
На крају свих крајева?
Увек је један нови почетак.
Крајеви се потроше,
почеци увек трају.
Почетак – ето шта је на крају!"

Без обзира на оно што у старој години остављамо као резултат свих својих напора и смелости да се хватамо у коштац са проблемима, наредно поглавље већ се отвара доносећи прегршт нових изазова. Тако су први дани нове 2020. године у знаку почетка примене измењеног Закона о извршењу о обезбеђењу, чије ћемо новине анализирати и у овом и у следећим бројевима, с тим што је у јануарском броју акценат стављен на извршење на зарадама запослених и другим сталним новчаним примањима, па су размотрене и различите ситуације које могу да се јаве у пракси поводом таквих извршења.

Година која је пред нама за многе ће бити и календарска година у којој ће отићи у пензију. Текст који је посвећен изменама Закона о пензијском и инвалидском осигурању тиче се у ствари новог начина усклађивања пензије, а доноси и новости за породичне пензионере и друге важне измене.

У судској пракси из области породичног права често је потребно доносити одлуке о вршењу родитељског права сходно израженом мишљењу детета, поштујући дато мишљење, али је питање колико исто одговара и најбољем интересу детета кад се не одреди начин његовог виђања са другим родитељем. Овај проблем размотрен је у оквиру рубрике „Грађанско право". У истој рубрици скрећемо пажњу и на текст о пракси судова у предметима који се тичу исплате трошкова администрирања кредита и споровима поводом тужби ради исплате накнаде и премије за НКОСК. За јануарски број резервисан је и наставак текста о медицинском праву у судској пракси.

Институт процене утицаја на заштиту података о личности предвиђен је Законом. О томе када је обавезно да се спроведе процена утицаја на заштиту података о личности и шта она треба да садржи можете прочитати у овом броју.

Право адвоката на информацију предвиђено је Законом о адвокатури, при чему се, поводом примене ових одредби, у пракси појавило питање да ли је предвиђена санкција за непоштовање поменутог права адвоката. Наведеном проблему посвећен је посебан текст у овом броју часописа.

Поред наведених, ту су и други врло актуелни текстови у поменутим, али и другим рубрикама, као и наше сталне рубрике „Портал читалаца", „Календар аката" и „Регистар прописа донетих између два броја".

Долазак нове године значи и да приводимо крају започете, али и започињемо нове подухвате. Чини се да се зато ништа мање не може пожелети него да у ново поглавље сви заједно уђемо захвални за оно што имамо и спремни да се боримо за оно што немамо, да будемо први и другачији од других, да нас не напушта храброст у окршајима нити мудрост пред озбиљним задацима, а да чак и када себи дозволимо грешку, итекако будемо свесни да се из ње учи и напредује.

Срећан Божић и Нову годину жели вам

Редакција

Будимо на вези

Часопис *Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ* отворен је за сва ваша питања, мишљења, конструктивне предлоге, похвале и критике. Можете их упутити ауторима текстова или на имејл редакције часописа **redakcija@legeartis.rs**

Пратите нас:
- **www.legeartis.rs**
- **www.propisi.net**
- **www.ingpro.rs**
- **www.facebook.com/IngProLegeArtis**

ИНГ-ПРО

Зашто баш PROPISI.NET?

- Зато што је прегледан и једноставан и не захтева никакву специјалну обуку за коришћење (*user friendly*).
- Зато што је могућ приступ неограниченом броју докумената у току претплате.
- Зато што има највећи број прописа, примера судске праксе, правних мишљења, модела и других докумената.
- Зато што има претраживач који даје прецизно сортиране и брзе резултате претраге.
- Зато што се документа – прописи и др. – могу претраживати путем одговарајућих скраћеница и синонима који се у правној пракси често користе.
- Зато што је једини на тржишту који аутоматски бележи најпрегледаније документе сваког претплатника и издваја их на почетној страни.
- Зато што има мејл-сервис који омогућава претплатницима да о новим прописима, примерима из судске праксе, правним мишљењима и стручним коментарима и другим документима из области које сами изаберу, буду информисани путем мејла истог дана кад су објављени у бази.
- Зато што ради са било ког рачунара на интернету, без икакве инсталације, а подржава рад и у интранет окружењу.
- Зато што је увек ажуран (не захтева ажурирање од стране претплатника).
- Зато што су текстови докумената и интерфејс доступни на ћирилици или латиници.
- Зато што једним кликом могу да се ископирају текстови у *Word* или *PDF* формату.
- Зато што има најсвеобухватнију и највећу базу судске праксе, са разгранатом структуром по одговарајућим правним гранама и правним институтима.
- Зато што се из текста прописа једним кликом приступа повезаним документима.

WWW.**PROPISI.NET**

У овом броју...

РАДНО ПРАВО

4 Шта доноси Закон о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању

11 Примена измењеног ЗИО-а: Извршење на заради и другим сталним новчаним примањима извршног дужника

23 Измене правилника о превентивним мерама за безбедан и здрав рад при коришћењу опреме за рад и при излагању вибрацијама

25 Пробни рад према Закону о раду

УПРАВНО ПРАВО

29 Случај у коме првостепени орган након коначности решења уочи грешку због које би морао да укине, измени или поништи решење – да ли је могућа примена члана 183. ЗУП-а

ЈАВНЕ НАБАВКЕ И БУЏЕТИ

34 Неправилности утврђене у поступку контроле Буџетске инспекције које се односе на јавне набавке архитектонских услуга и услуга пројектног планирања

ГРАЂАНСКО ПРАВО

40 Медицинско право кроз судску праксу – други део

49 Жеље детета у супротности са његовим најбољим интересом

56 Пракса судова у предметима који се тичу исплате трошкова администрирања кредита и споровима поводом тужби ради исплате накнаде и премије за НКОСК

61 Одговорност јединица локалне самоуправе и јавних комуналних предузећа за штету насталу због неуредног вршења комуналних делатности

КРИВИЧНО ПРАВО

64 Кривично дело непружање помоћи из члана 127. Кривичног законика у судској пракси

ПРИВРЕДНО ПРАВО

69 Обавеза плаћања чланарине Привредној комори Србије од 1. јануара 2020. године

УНАКРСНИ ПОГЛЕД

71 (Не)обавезност спровођења и садржина процене утицаја на заштиту података о личности према новом Закону о заштити података о личности

77 Право адвоката на информацију

84 Еутаназија – еволуција схватања од традиционалних до савремених друштава

90 Поступак доделе јединственог образовног броја у просвети

РУБРИКЕ

93 Портал читалаца

101 Преглед прописа донетих између два броја

106 Календар важења правних аката

Шта доноси Закон о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању

Нови начин усклађивања пензија, изједначавање брачне и ванбрачне заједнице у погледу утврђивања права на породичну пензију, само су неке од важних новина које доноси Закон о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, тако да у наставку аутор анализира ове, али и друге новине.

Мр Жељко Албанезе

Народна скупштина Републике Србије донела је Закон о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, који је објављен у „Службеном гласнику РС" бр. 86/2019 од 6. 12. 2019. године (даље: Измене Закона). Измене Закона ступиле су на снагу 14. 12. 2019. године, осим одредби о новом начину усклађивања пензија (чл. 22. и 23. Измена Закона), које се примењују почев од 1. јануара 2020. године.

НОВИ НАЧИН УСКЛАЂИВАЊА ПЕНЗИЈА

Свакако да је нов начин усклађивања пензија једна од најбитнијих новина утврђена Изменама Закона.

Према измењеном члану 80. Закона, пензија се, почев од пензије за месец јануар текуће године, усклађује **у проценту који представља збир:**

- половине процента промене потрошачких цена и
- половине процента промене просечне зараде без пореза и доприноса.

Усклађивање пензије на овај начин врши се на основу података органа надлежног за послове статистике о промени просечне зараде без пореза и доприноса запослених на територији Републике Србије и промени потрошачких цена за период од дванаест месеци, рачунајући уназад почев од месеца јуна претходне календарске године, у односу на период од дванаест месеци који претходи наведеном периоду.

Сагласно овим новим одредбама, почев од пензије за месец јануар текуће године пензија се усклађује у проценту који представља збир половине процента раста потрошачких цена и половине процента раста зарада. Наведене одредбе примењују се од 1. јануара 2020. године.

Другим речима, предвиђено је да се почев од 2020. године пензије усклађују према тзв. швајцарској формули, тј. да се проценат усклађивања висине пензија добија према формули која обухвата збир 50% од раста зарада у претходној години и 50% од раста потрошачких цена у истом периоду. Ово конкретно значи да ће се убудуће усклађивање пензија вршити једном годишње, почев од пензије за јануар 2020. године.

Циљ дефинисања нове формуле за усклађивање пензија, периода у ком ће се усклађивање вршити и параметара који ће се узимати у обзир за одређивање процента усклађивања огледа се у обезбеђењу:

- постојања јасног и предвидљивог начина усклађивања висине пензија;
- да раст пензија буде у одређеној мери везан за раст зарада;

■ којима је износ обавезе уплате доприноса утврђивао Републички фонд и
■ којима је обавеза уплате доприноса за пензијско и инвалидско осигурање на најнижу основицу осигурања извршена по истеку рока утврђеног Законом,
у стаж осигурања утврђује време на које се уплата доприноса односи, тако што се износ уплаћеног доприноса доводи у однос са најнижом месечном основицом важећом у моменту уплате доприноса, у складу са законом.

Решавање проблема утврђивања стажа осигурања када се допринос плаћа по истеку року утврђеног Законом постиже се тако што се у стаж осигурања утврђује време на које се уплата доприноса односи, довођењем износа доприноса у однос са најнижом месечном основицом важећом у моменту уплате доприноса.

Наведене законске одредбе односе се и на случајеве када обавезу уплате доприноса за пензијско и инвалидско осигурање уместо Пореске управе утврди Републички фонд до дана ступања на снагу Измена Закона (до 14. 12. 2019. године), сходно прелазним одредбама у члану 39. Измена Закона.

ОСТАЛЕ ИЗМЕНЕ

Важно је споменути још и то да се **изменама у чл. 1. и 16. Закона** врши усклађивање система пензијског и инвалидског осигурања са прописима о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима. Конкретно:
■ новим ставом 2. у члану 1. Закона утврђује се да пензијски систем у нашој земљи чине и добровољни пензијски фондови и пензијски планови који се уређују посебним законом;
■ према иновираном члану 16. Закона, систем добровољних пензијских фондова и пензијских планова заснован је на индивидуалној капитализованој штедњи и уређује се посебним законом.

Овим новим одредбама постиже се усаглашеност система пензијског и инвалидског осигурања са прописима о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима, а тиме и потпуна уређеност пензијског система.

ОЧЕКИВАНИ ЕФЕКТИ ИЗМЕНА ЗАКОНА

Усвојене Измене Закона имаће директан непосредан утицај на унапређење стандарда корисника пензија и осталих права из пензијско-инвалидског осигурања, с обзиром на то да се сва права из тог осигурања усклађују на исти начин и у истим периодима као и пензије. Према последње познатим подацима, у августу 2019. године било је укупно 1.706.189 корисника пензија у Републичком фонду. Поред тога, овај фонд је у августу исплатио и различите врсте накнада из пензијског и инвалидског осигурања (накнада за помоћ и негу другог лица, накнада за телесно оштећење и друго) за 147.985 корисника.

С обзиром на то да корисници пензија чине преко 24% становништва Србије, јасно је колики је значај ових измена за унапређење економског положаја поменуте категорије становништва у друштву, као и за друштво у целини. Усвојене измене посредно ће утицати на све чланове домаћинства у којима живе пензионери, а такође и на све будуће кориснике пензија, тј. целокупно активно становништво Србије.

ИНГ-ПРО
3 ДЕЦЕНИЈЕ
СНАМА НЕМА ЛУТАЊА

Примена измењеног ЗИО-а: Извршење на заради и другим сталним новчаним примањима извршног дужника

У тексту су анализиране најважније измене и допуне ЗИО-а које се примењују од 1. јануара 2020. године, а односе се на износ зараде који може да буде предмет извршења, примања на којима може да се спроводи поступак извршења, редослед намирења извршних поверилаца, извршење на заради када запослени има и решења о извршењу и административне забране, обавезе послодавца по решењима о извршењу, ситуације кад дође до промене послодавца и др.

Мр Жељко Албанезе

Законом о раду („Сл. гласник РС”, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – УС, 113/2017 и 95/2018 – аутентично тумачење) прописано је право запосленог на зараду, при чему је предвиђена и одговарајућа заштита зараде и накнаде зараде. Према члану 123. став 1. овог закона, новчано потраживање од запосленог послодавац може да наплати обустављањем од његове зараде само:

- на основу правоснажне одлуке суда,
- у случајевима утврђеним законом (као што је самодопринос) или
- уз пристанак запосленог.

Према ставу 2. истог члана, на основу правоснажне одлуке суда и у случајевима утврђеним законом послодавац запосленом може да обустави од зараде највише до једне трећине зараде, односно накнаде зараде, **ако законом није друкчије одређено**.

Из наведених одредби члана 123. Закона о раду може да се закључи да се ограничење до кога може да се врши обустава од зараде не односи на обуставе за које је запослени дао свој пристанак (као што су нпр. административне забране по основу стамбених или потрошачких кредита, зајам за огрев, зимницу и сл.).

С друге стране, **Закон о извршењу и обезбеђењу** („Сл. гласник РС”, бр. 106/2015, 106/2016 – аутентично тумачење, 113/2017 – аутентично тумачење и 54/2019) ближе уређује извршење на заради и прописује висину обуставе од зараде јер омогућава извршење на већем делу примања.

На основу наведеног може да се закључи да:
1) одредбе члана 123. Закона о раду немају значај када је у питању ограничење обуставе од зараде јер
2) извршење на заради ближе и другачије је уређено одредбама Закона о извршењу и обезбеђењу.

Према томе, када се у овом чланку говори о извршењу на заради и другим сталним новчаним примањима запослених, прате се одредбе Закона о извршењу и обезбеђењу (даље: Закон), као прописа којим се уређује поступак у ком судови и јавни извршитељи принудно намирују потраживања извршних поверилаца заснована на извршним и веродостојним исправама, односно извршење ради намирења новчаног потраживања, у складу са овим

коју означи или на рачун у банци, по одбитку поштанских трошкова. Заплењени део зараде уплаћује се на наменски рачун јавног извршитеља, који одмах преноси уплаћени износ на рачун извршног повериоца.

ОБАВЕЗЕ ПОСЛОДАВАЦА ПО ОСНОВУ СПРОВОЂЕЊА ИЗВРШЕЊА НА ЗАРАДАМА ЗАПОСЛЕНИХ

Као што је већ речено, у решењу о извршењу на заради одређује се пленидба дела зараде извршног дужника и **налаже послодавцу** да заплењени износ исплаћује извршном повериоцу док се потраживање извршног повериоца не намири у целини. Дакле, сва решења о извршењу, као и административне забране, послодавац је дужан да редовно обуставља од зараде запосленог, у складу са наведеним одредбама законских прописа. Притом подсећамо и на то да је правоснажна судска одлука она одлука која више не може да се побија жалбом.

Које су последице ако послодавац не поступи према решењу суда и не обустави прописани део нето зараде запосленог у корист извршног повериоца (физичког лица)?

Уколико привредно друштво, као послодавац, пропусти да поступи према решењу и да прописани новчани износ обустави од зараде свог запосленог, као извршног дужника, као и да изврши исплату извршном повериоцу, све до окончања извршног поступка извршни поверилац, сагласно члану 295. Закона, може да поднесе предлог јавном извршиоцу да донесе решење које има дејство решења о извршењу и којим се послодавац обавезује да намири извршном повериоцу све оброке које није заплењио и наплатио, али и да одреди средство и предмет извршења ако послодавац не намири оброке у року.

Решење извршава онај ко спроводи извршење на заради извршног дужника.

Осим тога, послодавац који није поступио према решењу о пленидби зараде, сходно члану 296. Закона, одговара за штету коју извршни поверилац претрпи у случајевима када:

1) послодавац није поступао према решењу о извршењу,

2) после окончања радног односа извршног дужника није новом послодавцу одмах доставио решење о извршењу препорученом пошиљком с повратницом,

3) није одмах обавестио јавног извршитеља да не зна ко је нови послодавац извршног дужника.

У вези са наведеним може се препоручити да би послодавци требало да воде посебну евиденцију за сва примљена решења о извршењу и судске и административне забране на основу којих се врше обуставе на одређеном делу зараде својих запослених. За свако решење о извршењу потребно је стално имати податке о датуму пријема, укупном износу обавезе, периоду у коме се обустава спроводи и месечном износу обуставе, у складу са иновираним одредбама Закона, али и месечне податке о висини зараде запосленог у односу на просечну нето зараду у Републици према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, као и о износу минималне зараде утврђене у складу са законом, важеће за месец у ком се врши обустава од зараде.

Електронски часопис
ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Електронски часопис Леге Артис – Прописи у пракси налази се на интернет страници **www.legeartis.rs**, ажурира се свакодневно и користи путем корисничког имена и лозинке.

■ Сви чланци могу да се претражују на различите начине: по речима у називу или самом чланку, правним областима или ауторима, а дат је и преглед најчитанијих чланака у току месеца. Такође, на једном месту налази се и архива свих бројева од почетка објављивања. Чланци се могу чувати у ***PDF*** формату, а могу и да се штампају и копирају.

■ Осим оних које чине штампано издање, у електронском издању налазе су и додатне рубрике: *Образовање, Ауторско право, Планирање и изградња* и др.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Измене правилника о превентивним мерама за безбедан и здрав рад при коришћењу опреме за рад и при излагању вибрацијама

Наведени правилници објављени су у „Службеном гласнику РС" бр. 86/2019 од 6. 12. 2019, а ступили су на снагу 14. 12. 2019. године.

Редакција

ПРАВИЛНИК О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ПРАВИЛНИКА О ПРЕВЕНТИВНИМ МЕРАМА ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД ПРИ КОРИШЋЕЊУ ОПРЕМЕ ЗА РАД СА ЕКРАНОМ

Правилником о превентивним мерама за безбедан и здрав рад при коришћењу опреме за рад са екраном („Сл. гласник РС", бр. 106/09, 93/13 и 86/19) прописују се минимални захтеви које је послодавац дужан да испуни у обезбеђивању примене превентивних мера при коришћењу опреме за рад са екраном.

У члану 3. измењена је дефиниција радног места: „Радно место **са екраном**, у смислу овог правилника, **јесте радно место** на коме се користи опрема за рад са екраном (која може бити снабдевена тастатуром или другим уређајима за унос података и/или програмом који одређује кориснички однос између запосленог и опреме за рад са екраном, помоћним деловима и уређајима, укључујући периферне јединице као што су диск, телефон, модем, штампач, држач докумената), укључујући радну столицу, радни сто или радну површину и непосредну радну околину."

У овом члану мења се и дефиниција запосленог: „**Запослени, у смислу овог правилника, јесте запослени који користи опрему за рад са екраном као важно средство за рад у оквиру послова које уобичајено обавља, најмање пола свог радног времена**."

Пре ове измене, запосленим се, у смислу овог правилника, сматрао запослени који у оквиру послова које обавља користи опрему за рад са екраном најмање **четири сата дневно**.

У члану 4. Правилника дефинисано је да је послодавац дужан да **за сва радна места са екраном** изврши процену ризика од настанка оштећења чула вида и физичких и психофизиолошких оштећења здравља, односно делимичну измену и допуну акта о процени ризика уколико је та процена извршена тако да нису евидентирани и процењени сви фактори ризика који настају при коришћењу опреме за рад са екраном. Циљ тога је да се утврде начин и мере за отклањање или смањење тих ризика, узимајући у обзир додатни и/или комбиновани ефекат утврђених ризика.

У члану 5. став 3. прецизирана је дужност послодавца да, поред осталих, спроведе и организационе мере, односно да запосленима обезбеди одговарајуће паузе или промену радних активности **које смањују обим рада са екраном**, како би се смањили психофизиолошки напори који настају при коришћењу опреме за рад са екраном.

Изменама Правилника промењени су и следећи обрасци:

Пробни рад према Закону о раду

Кроз пробни рад послодавац проверава стручне и друге радне способности, па уколико је радна способност запосленог у току пробног рада оцењена позитивно, он остаје у радном односу, док му у супротном престаје радни однос.

Редакција

Члан 36. Закона о раду („Сл. гласник РС”, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – одлука УС, 113/2017 и 95/2018 – аутентично тумачење – даље: Закон) прописује разлоге због којих се установљава пробни рад и његово максимално трајање, као и отказивање и престанак пробног рада.

ПРОБНИ РАД КАО ЕЛЕМЕНТ УГОВОРА О РАДУ – СМИСАО ПРОБНОГ РАДА

Уговором о раду може да се уговори пробни рад за обављање једног или више повезаних, односно сродних послова утврђених уговором о раду. Скуп повезаних, односно сродних послова треба да одговара опису послова које ће запослени да обавља по уговору о раду. Кроз пробни рад послодавац проверава стручне и друге радне способности, када су оне посебан услов за заснивање радног односа. Уколико се покаже да их запослени не поседује, престаје му радни однос.

С обзиром на чињеницу да се пробним радом испитују радна и стручна способност, послодавац не може да уговори пробни рад с приправником јер је у питању лице које по први пут заснива радни однос да би се после школовања оспособило за рад и стекло одговарајуће радне и стручне способности.

Пробни рад се уговара у ситуацијама када се запошљавање врши на неодређено трајање од почетка, али се оставља рок до шест месеци како би се извршила провера способности, компетенција и знања запосленог. Иако није чест случај у пракси, није противно прописима да се пробни рад установи и за рад на одређено време.

Важно је истаћи да запослени на пробном раду остварује сва права и обавезе као и други запослени код послодавца.

Скрећемо пажњу на контролну листу за инспекцијски надзор у области радних односа, односно рубрику 4: „Уређивање права, обавеза и одговорности запослених”. Ова рубрика се бодује код привредних друштава са више од десеторо запослених, а састоји се од десет питања која се тичу правилника о раду, колективног уговора и уговора о раду.

Уз одговоре на питања, инспектори углавном траже на увид и уговоре о раду са одређеним запосленима. Уколико је уговором о раду прописан и пробни рад, постоји могућност да инспектор тражи на увид и такав уговор у ком је оно што је наведено – и прописано.

Пробни рад може да се уговори само приликом заснивања радног односа. У том смислу изјаснило се и Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања у Мишљењу број 011-00-00148/2018-02 од 2. 4. 2018, поводом питања да ли лице које је у радном односу на неодређено време анексом уговора о раду или решењем може да се премести на друге сложеније послове, уз услов пробног рада:

„Према члану 171. став 1. тачка 1) Закона о раду („Сл. гласник РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 – одлука УС и 113/17) послодавац може запосленом да понуди измену уговорених услова рада (анекс уговора),

Реч је о престанку радног односа на основу члана 175. став 1. т. 1), тј. **радни однос престаје истеком рока на који је заснован. Наиме, у овом случају послодавац ће донети решење о отказу уговора о раду на дан истека рока на који је пробни рад уговорен**. Као и код других решења којима се отказује уговор о раду, **послодавац је дужан да отказ образложи**.

Мишљење Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Сектор за рад, број 011-00-00450/2014-02 од 1. 9. 2014. године:

„Чланом 36. Закона о раду („Сл. гласник РС", бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14) прописано је да уговором о раду може да се уговори пробни рад за обављање једног или више повезаних, односно сродних послова утврђених уговором о раду, који не може да траје дуже од шест месеци.

Законом је утврђено право послодавца и запосленог да током трајања пробног рада откажу уговор о раду. Наиме, чланом 36. став 3. прописано је да пре истека времена за који је уговорен пробни рад, послодавац или запослени може да откаже уговор о раду са отказним роком који не може бити краћи од пет радних дана. Послодавац је дужан да образложи отказ уговора о раду.

Према томе, ако пре истека пробног рада, односно у току његовог трајања запослени не задовољи потребе послодавца, послодавац може да му откаже уговор о раду без спровођења процедуре, али је дужан да поштује отказни рок од најмање пет радних дана. Напомињемо да је послодавац у обавези да, у случају отказивања уговора о раду запосленом пре истека пробног рада, у решењу о отказу уговора о раду образложи разлоге за отказ. Запослени има право да против решења о отказу покрене спор пред надлежним судом.

Надаље, чланом 36. став 4. прописано је да запосленом који за време пробног рада није показао одговарајуће радне и стручне способности престаје радни однос даном истека рока одређеног уговором о раду.

Из наведеног следи да послодавац у току пробног рада врши оцену способности запосленог, те ако је та оцена незадовољавајућа, послодавац ће решење о отказу дати, сагласно члану 36. став 4. и члану 185. став 5. Закона."

Случај у коме првостепени орган након коначности решења уочи грешку због које би морао да укине, измени или поништи решење – да ли је могућа примена члана 183. ЗУП-а

У тексту је анализирана ситуација када првостепени орган, након доношења решења и наступања коначности, односно правоснажности решења, уочи грешку у решењу због које би морао да укине, измени или поништи решење, али без тражења странке да то учини.

Саша Кулић, дипл. правник

Закон о општем управном поступку („Сл. гласник РС”, број 18/2016 – даље: ЗУП) представља један заокружени процесноправни оквир којим је прописано поступање органа који воде управне поступке, као и поступање других учесника у тим поступцима. Та правила, између осталог, обухватају и доношење одлука, као и правна средства која могу да се улажу против њих. Како је двостепеност управног поступка, оличена у праву на жалбу, једно од основних начела управног поступка, незадовољна странка има могућност (осим ако је она изричито искључена законом) да захтева да првостепено решење прође још један степен провере. Дакле, ЗУП омогућује да странка својим активним понашањем (улагањем жалбе) издејствује укидање или поништај решења које је у себи садржало неку неправилност, због које га је требало уклонити из правног поретка како по странку не би производило нека штетна дејства. Но, **шта се догађа уколико орган који је донео првостепено решење, које је у међувремену постало коначно, и сам примети да је у решењу учинио какву грешку због које би га ваљало уклонити из правног поретка? Питање се наравно не односи на случајеве учињених очигледних нетачности у именима и бројевима, писању и рачунању и сл., које у свако доба може да се исправи у складу са одредбом из члана 144. ЗУП-а.** Дакле, **у овом тексту фокус ће бити на случај у коме првостепени орган, након доношења решења и наступања коначности, односно правоснажности тог решења, уочи грешку у решењу због које би морао да укине, измени или поништи своје решење, али без тражења странке да то учини. Ту се јавља и питање може ли он сам да измени или поништи такво решење**. ЗУП пружа могућност да органи могу да примене нека ванредна правна средства и по службеној дужности, с тим што је круг разлога за укидање или поништај ограничен. Та ограниченост разумљива је сама по себи јер својства коначности и правоснажности решења управо и постоје да би се једна управна ствар окончала одлуком о неком праву или обавези, са што мање могућности да се правним лековима поступак одлучивања о томе продужава унедоглед. Жалба пружа највише разлога на основу којих може да се

ни орган у поништају оваквог манљивог решења, зависи од понашања странке. Странка може да, пре него што другостепени или надзорни орган (или сам првостепени орган ако тих органа нема) реагује и покрене поступак делимичног поништаја решења, тражи извршење тог решења, односно исплату трошкова поступка који су јој грешком додељени. То додатно усложњава поступак. Исто тако, против решења којим другостепени или надзорни орган делимично поништи наведено решење странка може да покрене управни спор. У оба случаја поступак ће се у овој управној ствари наставити, као и што ће се једна релативно једноставна процесна ситуација, у којој је првостепени орган на почетку имао само да одлучи о неблаговременој жалби, наставити због грешке коју је тај орган учинио доносећи погрешну одлуку о трошковима поступка. Тај наставак поступка потпуно ће пасти на другостепени орган, дакле орган који у тој управној ствари није учинио никакву грешку нити је био у ситуацији да је учини. Зато би можда било целисходније да се одредбама ЗУП-а омогући да у оваквим и сличним ситуацијама сам првостепени орган може да исправи своју грешку и тиме скрати поступак који неоправдано може да се продужи или да другостепени или надзорни орган може да поништи решење по службеној дужности и због неправилне примене одредаба ЗУП-а, а не само материјалноправних прописа.

КАЛКУЛАТОР КАМАТА

у оквиру електронског издања ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблаговремено плаћене јавне приходе и за неблаговремено плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а поред свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција ***Моје каматне стопе***, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе како би прилагодио обрачун камата сопственим потребама.

Обрачуне камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, а могу и да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуне камата пропорционалном или конформном методом. Поред ових, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална), која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблаговремено плаћене јавне приходе, на неблаговремено плаћен царински дуг и неблаговремено плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Неправилности утврђене у поступку контроле Буџетске инспекције које се односе на јавне набавке архитектонских услуга и услуга пројектног планирања

Предмет анализе у овом тексту су примери неправилности које су корисници јавних средстава, односно наручиоци чинили у поступцима јавних набавки архитектонских услуга и услуга пројектног планирања, које су утврђене у поступку инспекцијске контроле наменског и законитог коришћења буџетских средстава.

Дипл. правник **Слободанка Келечевић,**
виши буџетски инспектор у Министарству финансија

Пре почетка извођења радова на неком објекту неопходно је прибавити сву неопходну документацију за добијање потребних дозвола за изградњу. Обавеза инвеститора је да, пре добијања потребних дозвола за градњу, изради и достави техничку документацију за изградњу објекта. Из тог разлога најчешће се ангажују бирои или предузећа чија је делатност пружање архитектонских услуга.

Овде је потребно подсетити на то да се Законом о планирању и изградњи („Сл. гласник РС”, бр. 72/09, 81/09 – испр., 132/14, 145/14, 83/18, 31/19 и 37/19 – др. закони) уређују услови и начин уређења простора, уређивање и коришћење грађевинског земљишта и изградња објеката, затим вршење надзора над применом одредаба овог закона, као и друга питања од значаја за уређење простора, уређивање и коришћење грађевинског земљишта и изградњу објеката. Овим законом прописана је обавеза да се, између осталог, донесу и:

- Генерални пројекат, који садржи нарочито податке о:
  - макролокацији објекта,
  - општој диспозицији објекта,
  - техничко-технолошкој концепцији објекта,
  - начину обезбеђења инфраструктуре,
  - могућим варијантама просторних и техничких решења са становишта уклапања у простор,
  - природним условима,
  - процени утицаја на животну средину,
  - инжењерско-геолошким и геотехничким карактеристикама терена са аспекта утврђивања генералне концепције и оправданости изградње објекта,
  - истражним радовима за израду идејног пројекта,
  - заштити природних и непокретних културних добара, али и функционалности и рационалности решења.
- Идејно решење, које представља приказ планиране концепције објекта који се израђује за потребе прибављања локацијских услова, а може бити и део урбанистичког пројекта за потребе урбанистичко-архитектонске разраде локације у складу са прописом којим се ближе уређује садржина техничке документације. Идејним решењем обавезно се приказују само

закљученог уговора испоручилац „П” предао наручиоцу израђене пројекте за доградњу и уређење, као и да ће у складу са уговором бити поднети захтеви за издавање свих неопходних дозвола за извођење радова. Констатовано је и да су документацију, у складу са Уговором, примила одговорна лица наручиоца.

На аналитичкој картици конта 511451 – *Пројектна документација* за период 1. 1. 2018 – 31. 12. 2018. евидентирана је уплата од 11. 4. 2018. године у износу од 1.000.000,00 динара по изводу број 67, као и уплата од 1. 6. 2018. године у износу од 900.000,00 динара, извод број 102, тако да је салдо 1.900.000,00 динара.

Неправилности у описаном поступку јавне набавке огледају се у следећем:

За партију 1 – *Доградња*: Одлуком о покретању поступка, конкурсном документацијом нити Уговором – Пројектно планирање **није утврђено за које објекте се израђује пројектна документација**, тако да правни основ за настанак овог уговора није довољно јасан. Потписивањем овог уговора, при чему у истом није уговорено за које се објекте ради предметна пројектна документација, одговорно лице повредило је одредбе члана 71. став 2. Закона о буџетском систему. Поред тога, није доказано да је процењена вредност јавне набавке заснована на спроведеном истраживању тржишта предмета јавне набавке, нити о томе постоје докази и белешке, што није у складу са чланом 64. став 3. Закона о јавним набавкама, чиме је поступљено супротно члану 57. Закона о буџетском систему.

На основу Уговора – Пројектно планирање, за партију 2 – *Доградња и уређење*, који је закључен 10. 4. 2018. године са агенцијом „П”, испостављена је фактура 11. 4. 2018. године за израду пројектне документације у свему према Уговору – Пројектно планирање, партија 2 – *Доградња и уређење*, на износ од 900.000,00 динара. Дана 11. 4. 2018. године плаћено је овој агенцији 900.000,00 динара, извод број 67.

Одредбама члана 6. Уговора – Пројектно планирање, партија 2 – *Доградња и уређење*, регулисано је да се плаћање врши уплатом на рачун понуђача – извршиоца услуге **у року од четрдесет пет дана** од дана завршетка и **предаје** пројектне документације наручиоцу, као и предаје исправне рачуноводствене исправе – фактуре. чланом 7. истог уговора утврђено је да је рок за израду пројектне документације тридесет календарских дана од дана закључења уговора.

Имајући у виду наведене одредбе Уговора, наручилац није могао да изврши плаћање обавезе по овом уговору 11. 4. 2018. године, односно други дан од дана закључења уговора, јер је предметни уговор закључен 10. 4. 2018. године, а Записник о извршеној примопредаји пројекта за доградњу и уређење састављен је 25. 4. 2018. године. **На овај начин поступљено је супротно одредбама члана 56. став 2. Закона о буџетском систему, којима је прописано да корисници буџетских средстава преузимају обавезе на основу писаног уговора или другог правног акта, уколико законом није другачије одређено.**

Одредбама члана 56. став 2. Закона о буџетском систему прописано је да корисници буџетских средстава преузимају обавезе на основу писаног уговора или другог правног акта, уколико законом није друкчије прописано.

Одредбама члана 71. став 1. Закона о буџетском систему прописано је да је функционер, односно руководилац директног односно индиректног корисника буџетских средстава одговоран за преузимање обавеза, њихову верификацију, издавање налога за плаћање које треба извршити из средстава органа којим руководи и издавање налога за уплату средстава која припадају буџету, као и за давање података о извршеним плаћањима и остварeним приходима и примањима. Ставом 2. истог члана одређено је да је функционер, односно руководилац директног односно индиректног корисника буџетских средстава одговоран за закониту, наменску, економичну и ефикасну употребу буџетских апропријација.

Одредбама члана 103. став 1. тачка 4) Закона о буџетском систему прописана је новчана казна од 10.000 до 2.000.000 динара за одговорно лице корисника буџетских средстава ако у поступку извршења буџета не поштује одредбе чланова 49–61, члана 71. и 72. став 1. овог закона.

Медицинско право кроз судску праксу – други део

Настављајући се на први део чланка који је објављен у прошлом броју часописа, ауторке се у овом делу баве одређеним питањима из области медицинског права која су се појавила у судској пракси. Теме у овом броју су стварна (активна и пасивна) легитимација за вођење ових парница, питање доприноса пацијента настанку штете, терет доказивања, вештачење као доказно средство, обавеза чувања лекарске тајне и пракса Европског суда за људска права у предметима који се тичу лекарске грешке, при чему су дата и закључна разматрања.

Весна Филиповић,
судија Апелационог суда у Београду
Драгана Марчетић,
судија Вишег суда у Београду

СТВАРНА (АКТИВНА И ПАСИВНА) ЛЕГИТИМАЦИЈА

Што се тиче стварне легитимације за вођење ових парница, активно је легитимисано лице које је претрпело штету, што значи сам пацијент, а у случају његове смрти или нарочито тешког инвалидитета који је настао као последица лекарске грешке – и круг његових сродника ближе дефинисан у чл. 201. ЗОО-а. Што се тиче пасивне легитимације, односно стварне легитимације туженог у овим споровима, пасивно може да буде легитимисан како сам штетник тако и медицинска установа у којој је радио у време настанка штете, по основу одговорности за другог из чланова 170. и 171. ЗОО-а (одговорност послодавца за штету коју у раду или у вези са радом запослени причини трећем лицу). Одговорност штетника и медицинске установе је солидарна, тако да имају процесни положај простих супарничара, па тужилац може сам да одабере које ће од ових лица да обухвати тужбом. Овде може да се запази да оштећени у поменутим споровима најчешће туже само медицинску установу, понекад установу и лекара, а готово никада само лекара. Разлози за то су практични, с обзиром на то да је лакше штету наплатити од правног, него од физичког лица. Такође, у неким случајевима пацијент је имао више медицинских захвата у више здравствених установа. Када штету претрпи, задатак суда је да утврди директну узрочно-последичну везу између поступања (пропуштања поступања) тужене медицинске установе и настале штете за тужиоца, а на првом месту – радњама које медицинске установе је штета тужиоцу нанета.

О наведеном говори пример судске одлуке из 2016. године:

Тужиља је извршила операцију девијације носа у КБЦ у Београду. Незадовољна изгледом носа, обратила се приватној клиници и изабраном пластичном хирургу који је обавио другу операцију носа тужиље, претходно упознавши тужиљу са свим последицама таквог захвата. Тужиљи се стање опоравка искомпликовало и јавиле су јој се потешкоће у дисању и гутању које раније није имала. Зато се тужиља подвргла реоперацији носа на ВМА у Београду, чијим је естетским резултатом била задовољна, при чему су проблеми с дисањем делимично отклоњени. Суд је утврдио да је штета коју тужиља трпи у директној узрочно-последичној вези с поступањем

ска струка, било у јавном било у приватном сектору, као и да би се одговорна лица позвала на одговорност.

У предмету ***Елберте против Летоније*** (Представка бр. 61243/08) донета је пресуда 13. јануара 2015. године, у којој је утврђено кршење члана 8. Европске конвенције за заштиту људских права. Према утврђеном, супруг подноситељке представке изгубио је живот у саобраћајној незгоди. Он је довезен у здравствену установу у којој му је лекар одстранио ткиво са тела укупне површине 10 cm x 10 cm, и то са спољашњег слоја можданих опни (*dura mater*). Супруг подноситељке представке имао је пасош о пристанку на донирање ћелија или ткива, али у истом пасошу господин Елберте није дао пристанак о донирању ове врсте свог ткива након смрти. Подноситељка представке је била у другом стању са другим дететом, а за наведено је сазнала тек две године касније, када јој је полиција саопштила да се води кривични поступак поводом наведеног догађаја (неовлашћеног узимања ткива). Европски суд је у наведеном предмету закључио да задирање у право подноситељке представке на поштовање њеног приватног живота није у складу са законом у смислу члана 8. став 2. Конвенције и да је дошло до повреде члана 8. ЕКЉП.

ЗАКЉУЧАК

У нашој пракси прилично су ретки случајеви усвајања тужбеног захтева за накнаду штете због лекарске грешке у ужем смислу. Наиме, у овим поступцима, због тога што суд не располаже стручним знањима, неопходно је извести доказ вештачењем, преко вештака који су по струци лекари, на околност пропуста лекара и узрочно-последичне везе између овог пропуста и настале штете. Ангажовани вештаци веома често дају суду веома неодређене и негативне одговоре, што би могло да се избегне, како то предлажу стручњаци, специјализацијом судија и осталих учесника у поступку за медицинско право.

Мора се приметити да је терет доказивања у парницама за накнаду штете због лекарске грешке превасходно на оштећенима, што их доводи у неповољнији процесни, па и материјални положај, с обзиром на то да морају да сносе трошкове вештачења које је главно доказно средство у овим поступцима.

Такође се може закључити да постоји потреба да здравствене установе праву пацијента на информисани пристанак приступе много озбиљније него што су то до сада чиниле, не само да би се тиме избегле бројне парнице које се пред нашим судовима по овом основу воде, већ и због самог значаја овог права прокламованог чланом 11. Закона о правима пацијената.

ИНГ-ПРО САВЕТОВАЊА

ИНГ-ПРО организује скупове, саветовања, семинаре и обуке с правном и финансијском тематиком, представљајући прописе који су не само актуелни већ су и у најширој примени у оквиру законодавства Републике Србије. Овакав вид организације постао је неизбежан начин упознавања с бројним недоумицама и проблемима у пракси, али и пут ка њиховом бржем и успешнијем превазилажењу како би се омогућила сврсисходна примена прописа.

Предавачи су врсни и посвећени стручњаци који настоје да подстакну учеснике на промишљање најделотворнијег начина за превазилажење немалих проблема и повећање ефикасности из области које су тема саветовања.

Саветовања се одржавају у пријатном амбијенту, у технички потпуно опремљеним салама, са паузама за кафу и ручак.

На нашим интернет странама *www.propisi.net*, *www.legeartis.rs* и *www.poslovnisavetnik.net* увек се можете информисати о актуелним саветовањима и, уколико сте заинтересовани, попунити електронску пријаву.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Жеље детета у супротности са његовим најбољим интересом

У судској пракси до супротности између жеље детета и његовог најбољег интереса долази најчешће уколико се родитељи не споразумеју о заједничком вршењу родитељског права, па је спровођење одлуке суда за дете најтеже.

Весна Мартиновић,
судија Основог суда у Сомбору

Породичним законом Републике Србије („Сл. гласник РС”, бр. 18/2005, 72/11 и др. закон и 6/2015) уређују се: брак и односи у браку, односи у ванбрачној заједници, односи детета и родитеља, усвојење, хранитељство, старатељство, издржавање, имовински односи у породици, заштита од насиља у породици, поступци у вези са породичним односима и лично име.

У спору за заштиту права детета Породичним законом прописано је да је суд увек дужан да се руководи најбољим интересом детета, као и да омогући детету које је способно да непосредно изрази своје мишљење. Мишљење и жеље детета у наведеним споровима могу бити у супротности са његовим најбољим интересом, па је овај текст посвећен управо таквим ситуацијама са аспекта дугогодишње судске праксе, изузимајући овај пут спорове са елементима насиља у породици и разлозима за потпуно или делимично лишење родитељског права.

Одредбама Породичног закона прописано је да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се њега тичу. Држава има обавезу да предузима све потребне мере за заштиту детета од занемаривања, од физичког, сексуалног и емоционалног злостављања и од сваке врсте експлоатације, као и да поштује, штити и унапређује права детета. Дете рођено ван брака има једнака права као дете рођено у браку, а усвојено дете има једнака права према усвојитељима као дете према родитељима. Држава је дужна да детету без родитељског старања обезбеди заштиту у породичној средини увек када је то могуће (члан 6. Породичног закона). Такође, наведеним законом прописано је да родитељско право припада мајци и оцу заједно, тј. да су родитељи равноправни у вршењу родитељског права (члан 7. Закона). У судској пракси родитељи већином занемаре поменуту одредбу Закона, па је веома тешко допрети до суштине значаја мишљења и жеље детета и најбољег интереса детета, као и мишљења детета спрам тренутне потребе родитеља. То се првенствено односи на ситуацију када се оба родитеља постављају заштитнички и сматрају да су баш он или она особа којој треба поверити вршење родитељског права.

Породичним законом прописано је право детета да одржава личне односе са родитељем који не врши самостално родитељско право, односно са којим не живи на истој адреси. У судској пракси наилази се на различите ситуације приликом утврђивања аутентичног мишљења и жеље мл. детета, као и најбољег интереса детета. Наиме, у неким случајевима није могуће у потпуности поштовати мишљење и жељу детета јер није у његовом интересу. Понекад се исказано мишљење детета разликује од његове жеље и најбољег интереса. Ту се може разликовати неколико ситуација у зависности од узраста детета.

Најчешћи случај у судској пракси је кад дете није у могућности да вербализује своје мишљење у узрасту кад није у стању да вербално изрази своје мишљење и схвати најбољи интерес, а то су деца старости до

детета, поштујући дато мишљење, али је питање колико исто одговара и најбољем интересу детета кад се не одреди начин виђања детета са другим родитељем. Тако може да дође и до кршења најбољег интереса детета јер оно има право да одржава личне односе са родитељем са којим не живи, које му је загарантовано Породичним законом, чланом 61. став 1. Уз то је и у његовом најбољем интересу за правилно функционисање и одрастање, као и за даље грађење односа са будућим партнерима, без обзира на године живота детета у време доношења пресуде.

Право детета да одржава личне односе са родитељем са којим не живи може да буде ограничено само судском одлуком када је то у најбољем интересу детета, како је то одређено чланом 61. Закона. Ову одредбу треба посебно поштовати јер је најбољи интерес детета да виђа оба родитеља, осим у случајевима са елементима насиља и разлозима за лишење, који овде нису тема. Сви други случајеви, уколико постоји искрена жеља оба родитеља, по ставу аутора могу да се превазиђу координираном сарадњом државних органа и родитеља детета, уз поштовање дететових тренутних капацитета и узраста. Уколико дете не би виђало другог родитеља, дошло би до кршења одредбе члана 62. став 1. Породичног закона, који прописује да дете има право на обезбеђење најбољих могућих животних и здравствених услова за свој правилан и потпун развој, што је могуће само уз одржавање личних контаката са оба родитеља.

Такође, Породичним законом је прописано да родитељи имају право и дужност да чувају и подижу дете тако што ће се лично старати о његовом животу и здрављу, а не смеју да подвргавају дете понижавајућим поступцима и казнама које вређају његово људско достојанство и дужни су да дете штите од таквих поступака других лица. Поред тога, родитељи не смеју да остављају без надзора дете предшколског узраста, а могу привремено да повере дете другом лицу само ако поменуто лице испуњава услове за старатеља (члан 69). Васпитање детета подразумева да родитељи имају право и дужност да са дететом развијају однос заснован на љубави, поверењу и узајамном поштовању, као и да дете усмеравају ка усвајању и поштовању вредности емоционалног, етичког и националног идентитета своје породице и друштва (чл. 70). Образовање детета подразумева да родитељи имају дужност да обезбеде основно школовање детету, а о даљем образовању детета дужни су да се старају према својим могућностима, при чему имају право да детету обезбеде образовање које је у складу са њиховим верским и етичким уверењима (члан 71. ставови 1. и 2). На права и обавезе родитеља надовезана је и дужност суда да се, сходно чл. 266. Породичног закона, у спору за заштиту права детета и у спору за вршење односно лишење родитељског права увек руководи најбољим интересом детета. Такође, ако суд утврди да је у наведеним споровима странка дете које је способно да формира своје мишљење, дужан је да се стара да дете благовремено добије сва обавештења која су му потребна, да дозволи детету да непосредно изрази своје мишљење и да мишљењу детета посвети дужну пажњу у складу са годинама и зрелошћу детета, као и да мишљење детета утврди на начин и на месту које је у складу са његовим годинама и зрелошћу, осим ако би то очигледно било у супротности са најбољим интересом детета.

Из претходно описаног произлази да је **утврђивање аутентичног мишљења детета и његовог јасног изражавања веома захтеван и одговоран посао како радника Центра за социјални рад тако и судова, јер у супротном њихова сврха не би оправдала своје постојање.**

На основу свега реченог закључак је да се вољи детета и условима у којима живи у самом току поступка мора приступити савесно и одговорно, са свим знањима која радници Центра за социјални рад поседују, с обзиром на то да су они први у контакту са родитељима и децом када престане заједница живота брачних или ванбрачних партнера. Након тога следе и све расположиве могућности судова, који су у обавези да се воде најбољим интересом детета, без обзира на то колико су услови у конкретним судовима отежавајући за прибављање мишљења детета и његово изражавање у датим околностима и колико су судски поступак и разумевање истог тешки за сваког учесника породичног спора, а посебно за дете.

Пракса судова у предметима који се тичу исплате трошкова администрирања кредита и споровима поводом тужби ради исплате накнаде и премије за НКОСК

У тексту је дат приказ судске праксе у споровима поводом захтева клијената банака за утврђење ништавости уговорних одредби које се односе на „трошкове обраде кредита" и исплату новчаног износа који је наплаћен у наведену сврху, али и у споровима који за предмет имају утврђење ништавости уговорних одредби уговора о стамбеним кредитима по основу којих је плаћање премије осигурања у НКОСК преваљено на кориснике кредита.

Немања Рилке,
судијски помоћник у Основном суду у Сомбору

Увод

Приказ који следи могао би бити занимљив широј јавности с обзиром на то да су многи грађани, укључујући и стручну јавност којој су ови редови првенствено намењени, корисници услуге банака по основу уговора о кредиту. Досадашња редовна пракса банака била је да један део трошкова прикажу у процентуалном износу од износа одобреног кредита који би био наплаћен приликом исплате уговорене кредитне суме. Ови трошкови означавани су различитим терминима попут „трошкови обраде кредита", „трошкови администрирања кредита" и слично, док је у уговорима о стамбеним кредитима уговаран трошак осигурања кредита у Националној корпорацији за осигурање стамбених кредита (често се означава и скраћено као НКОСК). Кроз досадашњу праксу судова, као и кроз доношење и примену Закона о заштити корисника финансијских услуга, у великој мери банке су „дисциплиноване", као надмоћна страна у уговорном односу приликом закључења уговора о кредиту. Постављена су јасна правила у вези са начином одређивања каматне стопе, измене каматне стопе, обавештавања клијената и сл. Тренутно су врло актуелни судски поступци по тужбама клијената против банака који за предмет имају захтев за утврђење ништавости уговорних одредби које се односе на „трошкове обраде кредита" и исплату новчаног износа који је наплаћен у наведену сврху, али и спорови који за предмет имају утврђење ништавости уговорних одредби уговора о стамбеним кредитима по основу којих је плаћање премије осигурања у НКОСК преваљено на кориснике кредита.

финансијских услуга. Другим речима, ништа се не наплаћује кроз обрачун ефективне каматне стопе, тако да остају нејасни значење и домашај цитираног правног става. У пракси судови скоро без изузетка усвајају тужбене захтеве у овим споровима и обавезују банке да врате износе који су странке платиле по наведеном основу.

СПОРОВИ ПОВОДОМ ТУЖБИ РАДИ ИСПЛАТЕ НАКНАДЕ И ПРЕМИЈЕ ЗА НКОСК

Имајући у виду да ови спорови нису добили свој епилог у виду правоснажних судских одлука или неког поузданог става Врховног касационог суда, приказ ће се ограничити на наводе тужби, одговора на тужбе и мишљење аутора о могућем решењу спорова.

Тужиоци у овим предметима полазе од одредби Закона о облигационим односима, пре свега члана 1065, који је и навођен у претходном делу текста, па тврде да је банка неосновано превалила додатни трошак на кориснике кредита, који од плаћања премије осигурања немају користи нити су уговорна страна у уговорима о осигурању. Тиме се излази из оквира императивне норме која прописује битне елементе уговора о кредиту и представља кршење исте, на основу чега следи закључак да су овакве уговорне одредбе ништаве на основу члана 103. ЗОО-а. Поред тога, клијент није у правном односу са НКОСК и не остварује ниједно право из осигурања, а приликом закључења уговора није био упознат са садржином уговорног односа банке и НКОСК нити му је достављена полиса.

Супротно овим наводима, банке тврде да уговарање плаћања наведених трошкова на терет клијената није у супротности ни са једном императивном нормом и креће се у границама начела слободе уговарања, као и да су накнада и премија наплаћене од стране НКОСК, а не банке. Овај трошак је био познат тужиоцима у моменту закључења уговора о кредиту и уговорен је у интересу обе уговорне стране, с обзиром на то да се тако штити потраживање банке, а клијент добија кредит по повољнијој каматној стопи. Банка у оваквом уговарању види преузимање испуњења обавезе банке према НКОСК, коју преузима клијент у складу са чланом 453. став 1. ЗОО-а. Банке приговарају и траженој камати коју тужиоци потражују од момента стицања, односно уплате од стране тужилаца, сматрајући да нису поступале несавесно, тако да нема места примени члана 214. ЗОО-а.

Могуће решење описаних спорова исказано је у неким судским одлукама које нису правоснажне. Тако се овим одлукама тужбени захтев усваја, па се обавезује тужена банка да исплати износе који су наплаћени по основу уговорних одредби које су оглашене ништавим. У образложењу се наводи да закључак суда о апсолутној ништавости уговорне одредбе оспореног уговора проистиче из чињенице да је поступањем банке прекршено право на информисаност предвиђено Законом о заштити потрошача („Сл. гласник РС”, бр. 79/2005). чланом 3. тачка 3) наведеног закона прописано је да је основно право потрошача на информисаност, а чланом 46. став 1. да информације о својствима производа и услуга или условима продаје морају да буду тачне, потпуне, основане, недвосмислене, јасне и благовремене. Суд примећује да сам појам „осигурање кредита” по језичком значењу може да доведе у заблуду свако лице које није упознато са садржином датог појма, с обзиром на то да упућује на логичан закључак да је дуг клијента осигуран у случају неплаћања, док се у стварности ради о осигурању потраживања банке која једина остварује права по овом уговору и не ослобађа обавезе активирања средстава обезбеђења потраживања. Како је у доказном поступку утврђено да тужиоци нису били упознати са садржином уговора о осигурању чију су премију плаћали, а притом не остварују никаква права из уговора о осигурању, суд сматра да је тужена банка у закључењу уговора поступала и противно начелу савесности и поштења из члана 12. ЗОО-а, при чему је санкција за повреду ових начела ништавост уговорне одредбе.

Одговорност јединица локалне самоуправе и јавних комуналних предузећа за штету насталу због неуредног вршења комуналних делатности

У наставку су наведени примери из новије судске праксе који се превасходно односе на одговорност због неуредног одржавања улица и путева, али и на делатност зоохигијене.

Случај 1

Град, као јединица локалне самоуправе, и ЈКП коме је уговором поверено вршење комуналне делатности одржавања улица солидарно одговарају за накнаду штете проузроковане падом на улици услед неуредног одржавања улице.

Из образложења:

Према утврђеном чињеничном стању тужиља је, крећући се Булеваром ***, поплочаним тротоаром у смеру према насељу ***, у близини аутобуског стајалишта ГСП нагазила на нестабилну плочу, пала и претрпела тешку телесну повреду у виду прелома десног ручног зглоба и посекотина на ногама.

Одлуком Града о улицама и локалним путевима („Службени лист Града Београда”, бр. 3/01 … 29/07) у члану 2. дефинисано је да су улице јавни путеви у насељеном месту који служе за кретање возила и пешака, са елементима који одговарају потребама насеља (ивичњаци, тротоари, кишна канализација и сл.), а чланом 14. предвиђено је да се радовима на одржавању улица и локалних путева сматрају поправка, обнављање и замена делова коловоза, тротоара и трупа пута, са одговарајућим корекцијама којима се битно не мењају конструктивни елементи, као и нивелација постојећих сливника и шахтова у коловозу и тротоару и слични послови. Туженом ЈКП „Београд-пут” уговором закљученим са наручиоцем „Дирекција за путеве” од 25. 2. 2014. године поверени су радови на одржавању улица и општинских путева, при чему је чланом 4. Уговора предвиђена обавеза извођача радова да врши редовне прегледе улица и путева, саобраћајне опреме и да предузима хитне интервенције, а чланом 10. одговорност извођача радова за квалитетно одржавање саобраћајница и последице према трећим лицима проузроковане неиспуњењем уговорних обавеза.

Одржавање улица је одредбом из чл. 4. и 5. Закона о комуналним делатностима предвиђено као комунална делатност коју организује и обезбеђује јединица локалне самоуправе преко вршиоца комуналне делатности, који може бити јавно предузеће, привредно друштво, предузетник или други привредни субјект. Град Београд је, као јединица локалне самоуправе, у вршењу ове законске обавезе основао ЈКП „Београд-пут” и уговором му је поверио вршење комуналне делатности одржавања улица на својој територији у 2014. години. Комунална делатност одржавања улица представља посао од општег интереса, па ту-

Случај 3

Када је тужиоца у летњем периоду, док се кретао тротоаром, ујела змија отровница за ногу, постоји одговорност туженог – Града Ужица за накнаду нематеријалне штете због претрпљених болова и страха сходно чл. 200. ЗОО-а.

Из образложења:

Жалба туженика изјављена против пресуде првостепеног суда којом је туженик обавезан да плати тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених болова и страха износе од … неоснована је.

Доказима, саслушањем тужиоца као странке, сведока, медицинске документације и вештачењем од стране вештака медицинске струке утврђено је да је тужиоца, док се кретао тротоаром по граду у папучама, ујела змија отровница за прст ноге, па је трпео болове…, као и страх… .

На утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право садржано у одредбама чл. 2. ст. 1. Закона о комуналних делатностима и чл. 20. ст. 1. Закона о локалној самоуправи, као и чл. 154, 184. и 200. ЗОО-а. О свим важним чињеницама које се тичу основа одговорности туженог, о врсти и висини нематеријалне штете коју је тужилац претрпео, првостепени суд је дао довољне и јасне разлоге које у свему прихвата и Виши суд.

Неосновано се жалбом указује на то да се догађај десио на приватном поседу и да тужени не сноси одговорност за штету на приватном поседу, као и да су и досуђени износи превисоки. Другостепени суд налази да је туженик – Град Ужице одговоран за штету коју је тужилац претрпео уједом змије на територији града, у смислу чл. 2. т. 14) Закона о комуналним делатностима. И према чл. 2. тог закона град је дужан да уређује и обезбеђује потребне услове за обављање комуналних делатности и њихов развој, док је у тачки 14. посебно предвиђено да у комуналне делатности од општег интереса спада и делатност зоохигијене. Комуналне делатности које су у наведеном члану таксативно набројане не исцрпљују се, већ се прописује обавеза локалне самоуправе да обезбеди услове за обављање и осталих комуналних делатности.

(Пресуда Основног суда у Ужицу П 500/18 од 14. 2. 2019. и Пресуда Вишег суда у Ужицу Гж 242/19 од 15. 5. 2019)

Случај 4

Када је настала штета на тужиочевом возилу тако што је један точак упао у шахту на улици, постоји солидарна одговорност тужених: Општине Г. Милановац и Јавног предузећа за изградњу.

Из образложења:

Жалба туженика изјављена против пресуде првостепеног суда којом је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезани туженици да солидарно плате тужиоцу на име накнаде материјалне штете износ од … неоснована је.

Одлуком о комуналним делатностима на територији Општине Г. Милановац у ст. 1. предвиђено је да је одржавање улица и путева у граду и другим насељима извођење радова којима се обезбеђује несметано и безбедно одвијање саобраћаја и чува вредност и квалитет улица, путева и тргова, као и да одржавање улица и путева у граду врши Јавно предузеће за изградњу Општине Г. Милановац.

Полазећи од наведених одлука, правилан је закључак првостепеног суда да је тужена Општина Г. Милановац пасивно легитимисана у овој парници јер јој је Законом о локалној самоуправи поверено вршење комуналних делатности. Како је иста основала јавно предузеће којем је поверено одржавање улица и путева, а као оснивач има обавезу да врши надзор над његовим радом, то је иста солидарно одговорна са туженим Јавним предузећем за изградњу за надокнаду причињене материјалне штете тужиоцу.

(Пресуда Основног суда у Г. Милановцу П 383/16 од 31. 1. 2018. и Пресуда Вишег суда у Чачку Гж 7/19 од 23. 9. 2019)

Кривично дело непружање помоћи из члана 127. Кривичног законика у судској пракси

У овом тексту изложена су законодавна решења, спорне ситуације и судска пракса која се односи на кривично дело наведено у наслову.

Драган У. Калаба,
заменик вишег јавног тужиоца у Чачку

Кривично дело непружање помоћи предвиђено је у чл. 127. Кривичног законика („Сл. гласник РС”, бр. 85/05 … 35/19), у глави XIII под називом „Кривична дела против живота и тела”. У питању је интересантно кривично дело које је повезано са одређеним животним ситуацијама у којима грађанин може да се нађе.

Нужно је најпре указати на то да постоји општа законска обавеза грађанина да другом пружи помоћ ако се налази у непосредној опасности за живот. У питању је класично кривично дело нечињења.

Битно је да лице које не пружи помоћ другом лицу које се налазило у непосредној опасности за живот није проузроковало ту опасност, при чему се тада јавља као учинилац кривичног дела. Обрнуто, ако је учинилац допринео настанку опасности код другог лица или је опасност настала од лица које је по слову закона или другог прописа дужно да пружи помоћ другом лицу, ради се о извршењу других кривичних дела попут:

- излагања опасности из чл. 125. КЗ-а,
- напуштања немоћног лица из чл. 126. КЗ-а,
- кршења породичних обавеза из чл. 196. КЗ-а,
- неуказивања лекарске помоћи из чл. 235. КЗ-а,
- непружања помоћи лицу повређеном у саобраћајној незгоди из чл. 296. КЗ-а.

Кривично дело непружање помоћи из чл. 127. КЗ-а има свој основни облик (став 1) и два квалификована облика (ставови 2. и 3). Основни облик наведеног дела из чл. 127. ст. 1. КЗ-а гласи: „Ко не пружи помоћ лицу које се налази у непосредној опасности за живот иако је то могао учинити без опасности за себе или другог, казниће се …”. Елементи овог облика кривичног дела су:

- непружање помоћи од стране учиниоца,
- налажење пасивног субјекта у непосредној опасности за живот,
- могућност учиниоца да пружи помоћ без опасности за себе или другог.

Дакле, непружање помоћи од стране учиниоца представља типичну радњу нечињења, која обухвата све облике пропуштања да се другом пружи помоћ, као што су напуштање лица места на коме се налази лице чији је живот у опасности (врло чест случај), остајање на лицу места, без обазирања на позиве и апел за помоћ од угроженог лица и слично. У том смислу **учинилац може бити свако лице**.

Пасивни субјекат мора да се налази у непосредној опасности за живот. Наравно, у овом случају законодавац није навео узрок настале опасности, а то значи да за постојање поменутог кривичног дела наведена узрочност није битна.

Настала опасност мора да буде непосредна, а то значи блиска и конкретна, а не нека будућа.

Опасност за пасивног субјекта може да настане било од њега лично, било од трећег лица, било природним путем – природном силом. Настала опасност мора да се односи на живот пасивног субјекта, а не на његово здравље јер законодавац тај елеменат није предвидео.

Следећи елеменат кривичног дела односи се на учиниоца, а то је околност да је исти могао да пружи помоћ лицу које се налазило у

Имајући у виду да је вештачењем утврђено да је оквирљена у време извршења кривичног дела била урачунљива, као и да се у току поступка није појавила сумња да је смањена или искључена урачунљивост другооквирљеног, као и да су поступали са умишљајем и да су били свесни да су њихова дела забрањена, суд је нашао да су извршењем кривичних дела скривили.

(Пресуда Окружног суда у Нишу К 200/07 од 21. јануара 2008)

Случај 9.

Када оквирљени присуствује извршењу кривичног дела убиство из нехата, а затим, док је оштећени још био жив, побегне са учиниоцем убиства, извршио је кривично дело непружање помоћи.

(Пресуда Окружног суда у Београду Кж 1405/00 од 21. новембра 2000)

Случај 10.

Тиме што је првостепени суд у изреку пресуде унео да је тежи облик кривичног дела непружање помоћи из чл. 127. ст. 3. КЗ-а извршен са нехатом уместо са умишљајем, како је наведено у оптужном акту, није прекорачена оптужба и није повређен идентитет између оптужбе и пресуде.

Из образложења:

Првостепена пресуда није, како се то неосновано истиче у жалби Јавног тужиоца, донета уз битне повреде одредаба кривичног поступка прекорачењем оптужбе, тј. изменом идентитета оптужбе са образложењем да је суд, везано за кривично дело непружање помоћи из чл. 127. ст. 3. у вези са ст. 1. КЗ-а, изменио околности које се односе на блажа својства овог кривичног дела јер је утврдио да је оптужени предметно кривично дело извршио са нехатом у односу на тежу последицу. Из тог разлога суд је на погрешно утврђено чињенично стање погрешно применио Кривични закон, с обзиром на то да исто кривично дело може да се изврши само са умишљајем, па је нехат искључен.

Међутим, Врховни суд налази да није учињена битна повреда поступка с обзиром на то да квалификовани облици кривичног дела непружање помоћи из чл. 127. ст. 2. и 3. КЗ-а не могу да се изврше другим обликом кривице, осим нехата, односно када би се у односу на тежу последицу захтевао умишљај, радило би се о другом кривичном делу, а не о кривичном делу непружање помоћи из чл. 127. КЗ-а.

С обзиром на то да основно кривично дело из чл. 127. ст. 1. КЗ-а може да се изврши само са умишљајем, а да се у односу на тежу последицу, било да је у питању тешка телесна повреда било смрт повређеног, према Закону тражи нехат извршиоца, првостепени суд је у том смислу правилно у изреци описао радњу извршења оквирљеног не прекорачујући оптужбу.

(Пресуда Врховног суда Србије Кж 950/08 од 22. маја 2008)

Случај 11.

Неосновани су наводи у жалби браниоца оптужених да оптужени нису били свесни угрожености живота сада покојног због смртоносних повреда, као и да они нису стручна лица, па да с друге стране и нису могли да пруже помоћ. Наиме, првостепени суд је правилно утврдио да су оптужени били присутни приликом тог критичног догађаја и видели су да је оптужени пуцао у сада покојног који је пао, па уместо да помогну, побегли су са лица места. Смрт оштећеног није наступила одмах, па је постојала обавеза пружања помоћи без обзира на изглед на успех, тако да је правилно првостепени суд закључио да у радњама оптужених стоје сва законска обележја кривичног дела непружање помоћи из чл. 59. КЗ-а РС.

(Пресуда Окружног суда у Чачку К 38/97 од 26. марта 1998. и Пресуда Врховног суда Србије Кж 1211/98 од 5. новембра 1999)

Случај 12.

Када је малолетном оштећеном пружена медицинска помоћ, позвано је возило хитне помоћи и све то урађено је од других лица. Тада не може да се говори о обавези оквирљеног који је накнадно стигао на лице места да оштећеном пружи помоћ, па нема његове кривичне одговорности због кривичног дела из чл. 59. КЗ-а РС, тако да је правилна одлука првостепеног суда да се оквирљени, применом чл. 355. т. 3) ЗКП-а, ослобађа од оптужбе да је учинио наведено кривично дело.

(Пресуда Општинског суда у Г. Милановцу К 259/02 од 19. јуна 2003. и Пресуда Окружног суда у Чачку Кж 326/03 од 21. августа 2000)

Обавеза плаћања чланарине Привредној комори Србије од 1. јануара 2020. године

Према Закону о привредним коморама („Сл. гласник РС" број 112/2015 – даље: Закон), од 1. јануара 2017. године у чланове Привредне коморе Србије (даље: Комора) сврставају се сви привредни субјекти који обављају регистровану пословну делатност на територији Републике Србије, а њени чланови постају уписом у Регистар привредних субјеката. Чланови Коморе који имају седште, односно који обављају делатност на територији аутономних покрајина истовремено су, у складу са Законом, и чланови привредних комора аутономних покрајина.

Редакција

ВИСИНА ЧЛАНАРИНЕ КОМОРИ У 2020. ГОДИНИ

Према члану 33. Закона, средства за рад Привредне коморе Србије обезбеђују се од чланарине, накнада за услуге и из других извора, у складу са законом. Висину јединствене чланарине, основицу и стопу за обрачун, начин и рокове плаћања чланарине утврђује одлуком Скупштина Привредне коморе Србије, уз консултације са привредним коморама аутономних покрајина, водећи рачуна о економској снази чланова и равномерности регионалног развоја, као и уз примену принципа солидарности међу члановима и поштовање начела рационалности и економичности у пословању Привредне коморе Србије.

На основу овог законског овлашћења Скупштина Привредне коморе Србије донела је **Одлуку о висини, начину и роковима плаћања јединствене чланарине и финансирању Привредне коморе Србије у 2020. години** („Сл. гласник РС", бр. 87/2019), којом су утврђени висина, начин и рокови плаћања јединствене чланарине и финансирање Коморе у 2020. години. Поменута одлука примењује се од 1. јануара 2020. године (даље: Одлука).

Према Одлуци, од 1. 1. 2020. године **чланови Коморе – правна лица** плаћају чланарину која се обрачунава према величини правног лица разврстаног на дан сачињавања редовног годишњег финансијског извештаја за 2018. годину и пословном приходу оствареном у 2018. години, у складу са законом којим се уређује рачуноводство, и то на следећи начин:

1. микро правна лица – у месечном износу од 600,00 РСД + 1/12 износа од 0,004% од пословног прихода (исто као и у 2019. години);

2. мала правна лица – у месечном износу од 3.600,00 РСД + 1/12 износа од 0,004% од пословног прихода (исто као и у 2019. години);

3. средња правна лица – у месечном износу од 43.000,00 РСД + 1/12 износа од 0,004% од пословног прихода (исто као и у 2019. години);

4. велика правна лица – у месечном износу од 160.000,00 РСД + 1/12 износа од 0,004% од пословног прихода (исто као и у 2019. години).

Месечна чланарина Комори износи највише 185.000,00 динара, односно највише у висини 1/12 износа од 0,1% од пословног прихода.

Чланови који имају пословни приход мањи од 20 милиона динара не плаћају део чланарине по основу пословног прихода.

На изнет начин, чланарину плаћају и:

- предузетници и задруге,
- огранци страних правних лица и

(Не)обавезност спровођења и садржина процене утицаја на заштиту података о личности према новом Закону о заштити података о личности

Наведени закон предвиђа институт процене утицаја на заштиту података о личности. Питања којима је посвећена посебна пажња у овом тексту везана су за ситуације у којима се обавезно спроводи ова процена и шта она треба да садржи.

Петар Мијатовић,
адвокат

Народна скупштина Републике Србије усвојила је нови Закон о заштити података о личности („Сл. гласник РС”, бр. 95/18 – даље: **Закон**), који је ступио на снагу 21. новембра 2018. године, а започео са применом 21. августа 2019. године. Текст Закона у највећој мери је усаглашен са Општом уредбом о заштити података о личности Европске Уније (даље: **Општа уредба**), као и са тзв. Полицијском директивом, која уређује обраду података о личности од стране надлежних органа у вези са кривичним поступцима и претњама националној безбедности.

Развојем модерних технологија и генералним развојем дигитализације повећали су се и ризици злоупотребе личних података. Ту се као највидљивији пример може навести развој софтвера, односно апликација које појединци инсталирају на мобилним телефонима иако врло често несвесни чињенице да инсталација и коришћења истих никада није бесплатна, већ се иста управо „плаћа” личним подацима. Ту се пре свега у питању IP адресе појединаца, подаци о њиховој локацији, приступ приватном садржају унутар мобилног уређаја, као и понашању појединаца на интернету ради анализирања преференција појединаца. У те сврхе руковаоци личним подацима неретко немају адекватно прибављен пристанак појединаца или други законити основ за обраду података, нити обезбеђене техничке, кадровске и организационе мере којима би се заштитили лични подаци.

С друге стране, до злоупотребе личних података не долази само у онлајн-сфери, а на обим последица незаконите обраде личних података не утиче увек начин повреде безбедности личних података, већ пре свега врста личних података који су злоупотребљени и њихов значај за лица чији су подаци повређени.

Имајући у виду све ове разлоге, Закон је, по узору на одредбе Опште уредбе, увео институт процене утицаја на заштиту података о личности. Стога ће у овом тексту детаљно бити разрађена најбитнија питања која се јављају у вези са проценом утицаја на заштиту података о личности, и то: дилема приликом утврђивања ситуација у којима су руковаоци дужни да спроведу процену утицаја на заштиту података о личности, као и питање садржине саме процене утицаја, односно приступа руковаоца приликом израде процене утицаја.

■ омогућавања лицима права на приступ и преносивост података, права на ограничење обраде личних података и права на приговор;
■ обрађивача који обрађују личне податке у име и за рачун руковаоца (уколико постоје), и то пре свега у погледу постојања уговора закљученог између руковаоца и обрађивача са свим елементима предвиђеним Законом, који, између осталог, прописује и спровођење одговарајућих техничких, кадровских и организационих мера које служе заштити података о личности;
■ преноса личних података, и то у погледу поступања у складу са законским обавезама преноса личних података изван Републике Србије.

3. Процена ризика за права и слободе лица на које се подаци односе

Ово је кључни елемент процене утицаја на заштиту података о личности. Да би руковалац уопште дошао у позицију да изврши процену ризика које намераване радње обраде могу да проузрокују по права и слободе лица чији се подаци обрађују, неопходно је да су претходна два елемента од стране руковаоца испуњена на адекватан начин, односно да је руковалац на свеобухватан начин извршио опис предвиђених радњи и сврху обраде, као и да је извршио процену неопходности и сразмерности вршења радњи обраде у односу на намераване сврхе обраде.

Главна детерминанта у процењивању постојања и обима ризика по права и слободе лица представља **безбедност података**. Да би правилно и свестрано извршио процену ризика, руковалац би морао да узме у обзир заштитне механизме, али и узроке и последице евентуалне повреде безбедности личних података. У том смислу, процена ризика требало би да се састоји из процене:
■ постојећих или планираних механизама који служе заштити података о личности;
■ повреде безбедности података о личности.

Имајући у виду претходно наведено, **руковалац би прво требало да утврди постојеће или планиране механизме који служе заштити података о личности, и то:**
■ механизме заштите који се односе на личне податке који су предмет обраде: криптозаштита, псеудонимизације и сл.;
■ безбедносне механизме заштите који се односе на систем у оквиру којег се врши обрада личних података (механизми заштите хардвера, „бекап" система и сл.);
■ организационе мере заштите (правилници, односно акти руковаоца, организовање запослених лица у вези са обрадом личних података, процедуре поступања у случају повреде безбедности података о личности итд.).

Након тога, руковалац би требало да, **у оквиру процене последица повреде безбедности података о личности, утврди и детаљно опише**:
■ потенцијални утицај који би повреда безбедности података имала на лица чији су подаци повређени;
■ процену јачине тог утицаја;
■ опасности, односно претње по средства и уређаје на којима се налазе лични подаци, као и изворе који изазивају настанак таквих претњи;
■ вероватноћу да ће доћи до повреде безбедности података о личности.

4. Опис мера које се намеравају предузети у односу на постојање ризика

Уколико је горенаведена процена показала да постоји, барем и у малом проценту, ризик да може доћи до повреде безбедности личних података, руковалац је дужан да опише мере које намерава да предузме у односу на постојање таквог ризика.

Уколико су постојеће или планиране мере које су узете у обзир приликом анализирања ризика већ довољне за отклањање било ког ризика по безбедност података о личности, руковалац би такве закључке требало да инкорпорише у последњем делу процене утицаја. У супротном, уколико постојеће или планиране мере нису довољне да се отклоне ризици по слободу и права лица чији се подаци обрађују, руковалац је дужан да предложи додатне корективне мере за заштиту података о личности, па да након тога спроведе поновну процену ризика по права и слободе лица чији се подаци обрађују.

Право адвоката на информацију

Адвокат има право да, у циљу пружања правне помоћи, од државних органа, установа и предузећа и других организација тражи и благовремено добије информације, списе и доказе који су у њиховом поседу или под њиховом контролом, а државни органи, установе и предузећа дужни су да адвокату омогуће приступ тим информацијама, списима и доказима. У вези са датом темом поставља се питање да ли је предвиђена санкција за непоштовање поменутог права адвоката.

Андреја Бошковић,
адвокат из Аранђеловца

УПОРЕДНОПРАВНИ ПРИКАЗ ИНСТИТУТА ПРАВА АДВОКАТА НА ИНФОРМАЦИЈУ

Историјско-правни приказ института „право на информацију адвоката" заснива се на томе да у Закону о адвокатури и служби правне помоћи („Сл. гласник СРС", бр. 27/77), Закону о изменама и допунама Закона о адвокатури и служби правне помоћи („Сл. гласник СРС", бр. 01/88) и Закону о адвокатури („Сл. гласник РС", бр. 24/98) није било омогућено да адвокати имају право на информацију. То право први пут су добили садашњим Законом о адвокатури („Сл. гласник РС", бр. 31/2011 и 24/2012 – одлуке УС), који у треће поглавље, под називом „Права и дужности адвоката", уводи члан 36. и прописује да „адвокат има право да, у циљу пружања правне помоћи, од државних органа, установа, предузећа и других организација тражи и благовремено добије информације, списе и доказе који су у њиховом поседу или под њиховом контролом. Државни органи, установе и предузећа дужни су да, у складу са законом, адвокату омогуће приступ информацијама, списима и доказима из става 1. овог закона."

Поменути члан отвара питања када адвокат има право да тражи информацију од државних органа, установа, предузећа, организација – пре покретања одговарајућег поступка, током поступка или након завршетка поступка, затим да ли плаћа новчану накнаду за тражене информације и да ли се адвокату лично достављају тражене информације од органа или се обавештава да су тражене информације достављене надлежном органу који води поступак, као и да ли постоји прекршајна санкција ако се прекрши право адвоката на информацију. На наведена питања одговори ће бити пружени кроз пример из праксе.

АДВОКАТСКИ ПРЕДМЕТ

Овај пример заснован је на предмету из суседског права. На основу описа чињеничног стања и састављања тужбе и тужбених захтева створила се потреба за применом правног института „права на информацију адвоката".

Чињенични опис случаја

На основу чланова 85, 86, 88, 89. и 90. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС", бр. 72/2011, 49/2013 – одлука УС, 74/2013 – одлука УС, 55/2014 и 87/2018) клијент је потписао пуномоћје у којем овлашћује адвоката да може да покрене парнични поступак из суседског права пред надлежним судом. Чињенице које је клијент изнео адвокату су да је клијент власник породичне стамбене зграде постојеће на катастарској парцели 00, док су тужени власници суседне непокретности. Особа А је пре неколико година засадила дрво чије гране прелазе у двориште клијента

Поштована,

Електронском поруком од _____ . године обратили сте се Повереniку за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, којом сте затражили мишљење о обавези плаћања таксе у вези са правом на информацију, које имате као адвокат, а утврђено је Законом о адвокатури.

У вези са тим, пре свега, желимо да нагласимо да остваривање права адвоката да, у циљу пружања правне помоћи, од државних органа, установа, предузећа и других организација тражи и благовремено добије информације, списе и доказе који су у њиховом поседу или под њиховом контролом, по основу Закона о адвокатури, није у надлежности Повереника.

Имајући у виду Ваше обраћање Повереniку, сматрамо неопходним да Вас упознамо са правом на приступ информацијама од јавног значаја и надлежностима овог органа у погледу остваривања тог права.

Делокруг Повереника у области слободног приступа информацијама од јавног значаја утврђен је одредбама члана 35. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Сл. гласник РС”, бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10).

Повереник у тој области штити остваривање права грађана и других лица на приступ информацијама од јавног значаја којима располажу органи јавне власти. Овај орган то чини одлучујући као другостепени орган по жалби тражиоца информације, у случајевима када је лице тражило информацију од органа јавне власти, а право му је потпуно или делимично ускраћено. Право да му буде саопштено да ли орган јавне власти поседује одређену информацију од јавног значаја, да му се информација од јавног значаја учини доступном тако што ће му се омогућити увид у информацију, право на копију документа који садржи информацију, као и право да му се на захтев копија достави – има свако.

С обзиром на наведено, Повереник није овлашћен за давање траженог мишљења.

Више о остваривању и заштити права на приступ информацијама од јавног значаја можете видети на званичној интернет презентацији Повереника www.poverenik.rs.

Срдачан поздрав,

На основу одговора Повереника за информације од јавног значаја и заштите података о личности обратили смо се Адвокатској комори Србије јер је надлежна за давање тражених информација. До закључења овог броја Адвокатска комора Србије није желела да се изјасни.

Примена члана 36. Закона о адвокатури у пракси не може да се спроведе зато што није предвиђена санкција за непоштовање.

Добили смо незваничне информације да је неколико адвоката поднело предлог за измену и допуну Закона о адвокатури, који се заснива на томе да непоступање по наведеном члану представља прекршај. Предлог гласи да се после главе X дода глава Ха, која се назива „Казнене одредбе”, члан 87а: „Службено лице у државном органу и одговорно лице у правном лицу које поступи супротно одредби из члана 36. овог закона казниће се за прекршај новчаном казном у висини од _____ до _____ динара.”

Док се не усвоји предлог за новчано кажњавање државних органа и одговорних лица због недавања информација адвокатима, адвокати ће бити принуђени да се самостално боре за добијање права на информације од државних органа примењујући члан 36. Закона о адвокатури.

Еутаназија – еволуција схватања од традиционалних до савремених друштава

Одређена филозофска разматрања поводом питања еутаназије – историјски аспект, анализа одредби Нацрта грађанског законика и Нацрта закона о праву на достојанствену смрт, као и еутаназија у упоредном праву – чине тематски склоп овог текста.

Душан Рајаковић,
спец. менаџмента здравствених установа

ПОЈАМ

Реч еутаназија (ευθανασία) представља сложеницу која је настала од грчког префикса *еу-* (ευ-), што значи добра, и речи *танатос* (θάνατος), која означава смрт. Назив је за праксу изазивања нечије смрти на што угоднији или безболнији начин по особу како би јој се прекинули неподношљиви болови или патње. Иако је од давнина примењивана, реч еутаназија настала је у 17. веку. Френсис Бејкон први је употребио реч еутаназија у медицинском контексту како би описао лаку срећну смрт, при чему је дужност лекара да ублажи телесне патње болесника и пружи им мирну и спокојну смрт. Након овакве констатације почиње дискусија око чина еутаназије, при чему се сучељавају, осим опречних мишљења, и верска, етичка и биомедицинска начела, а расправа на ту тему траје и данас.

Свакој особи рођењем је наметнут или поклоњен живот, а она ни на који начин није учествовала у доношењу одлуке о отпочињању свог живота. Према таквој логици ствари, и крај живота или смрт независни су од људске воље и њихове жеље за животом. Право на живот по себи искључује могућност еутаназије, па макар и била из самилости и са намером прекраћивања мука. Еутаназија може да се посматра у оквиру других људских права, нпр. права на самоодлучивање или права на личну аутономију.

ФИЛОЗОФСКА РАЗМАТРАЊА

Као основно људско право, право на живот утемељено је још у време Хипократа и Цицерона. У време Римског царства Цицерон је тврдио да су природна права човека вечна и непроменљива и да сви закони државе имају за основу један божански закон. Израз којег су се придржавали гласио је: „Naturam si sequemur ducem nonquam aberrabimus", што значи: „Никада нећемо залутати ако се држимо природе као вође". Платон у свом делу „Држава" пише: „Сматрам да не треба неговати људе који нису способни за живот, јер они не користе ни себи самима ни држави […] Они који су по природи болесни и неумерени тако да немају од свог живота ништа ни сами, нити коме другом користе, па лекарска вештина не сме бити ради њих и они не смеју бити лечени чак ни онда кад су богатији од самога Миде (богати краљ из грчке митологије, прим. аут.)."

ИСТОРИЈСКИ РАЗВОЈ И ПОЈАВНИ ОБЛИЦИ

Лишење живота из самилости у појединим законодавствима представља новоуве-

се усвоји поменути грађански законик, односно ако се изради посебан закон о еутаназији, поступци здравствених радника правно би се квалификовали као допуштени облици медицинске праксе код умируђих пацијената. Онда би кривичне одредбе о убиству из милосрђа остале на снази само у погледу других животних ситуација, када неко еутаназију чини из других мотива.

Лекари у Србији изјаснили су се махом против еутаназије, тј. убиства из милосрђа, како се код нас најчешће назива могућност да се некој особи скрати дуго умирање у болести, за коју излечења нема. Укључујући се у јавну расправу о Нацрту грађанског законика, којим је први пут предвиђено право на еутаназију, чланови Етичког одбора Лекарске коморе Србије и Етичког комитета Српског лекарског друштва одлучили су да гласају против еутаназије. Расправа о праву на асистирано самоубиство поделила је чак и чланове ова два еснафска тела: петочлана радна група Етичког комитета Српског лекарског друштва првобитно је била за прихватање права на еутаназију, али се ипак приклонила мишљењу чланова Лекарске коморе Србије да приликом доношења одлуке о тако озбиљном питању какво је убиство из милосрђа доминантну улогу треба да имају лекари.

Своју реч о увођењу еутаназије у српско законодавство очекује се да у јавној расправи дају и свештеници, психолози, филозофи, социолози и правници, а затим и посланици, када се поменути грађански законик нађе на дневном реду Народне скупштине Републике Србије. Имајући у виду да су законима у Србији већ уређена ништа мање тешка питања попут вештачке оплодње, мождане смрти или трансплантације, може се очекивати да се усвоји и закон о еутаназији као део лекарске помоћи при умирању.

УМЕСТО ЗАКЉУЧКА

Може се закључити да о овако комплексном питању, али и о неким другим питањима попут сурогат материнства, истополних заједница и физичког кажњавања деце, још скоро неће бити јединственог мишљења, ако га икада и буде било. Многи се питају није ли лицемерно говорити о неповредивости живота и залагати се за његово продужење, а истовремено не обезбедити социјалне, медицинске и све друге услове да се он код најтежих болесника не претвори у неизрецив бол и понижење. С тим у вези, мишљење заговорника увођења еутаназије у законодавни систем Србије иде у правцу да би требало следити добру праксу и напустити поимање еутаназије као убиства или медицинске праксе супротне етичким начелима. Ипак, постоје два чиниоца која су веома ограничавајућа: Хипократова заклетва коју полаже сваки лекар, у којој се наводи да се не сме никада одузети живот чак и ако пацијент упорно инсистира, као и Кодекс професионална етике Лекарске коморе Србије. Такође, из перспективе религијских заједница, код нас доминантне православне, али и других деноминација, сваки вид насиља над људском личношћу, а посебно убиство, представља један од највећих грехова коју једна личност може да учини у односу на другу и у потпуној је супротности с хришћанским вредностима и учењима цркве.

Ставови који оправдавају, односно критикују дозвољеност еутаназије толико су дијаметрално супротни да је то разлог за одлагање доношења коначне одлуке и њеног имплементирања у законодавни оквир. Аргументи заговорника и једне и друге стране налазе своју оправданост како у етичким, правним, религијским и социјалним приликама тако и у схватањима савремене медицине. Који ће став превагнути у датом тренутку, зависиће од друштвених прилика и политичке ситуације, али пре свега и од спремности друштва да прихвати одговорност за доношење тако тешке одлуке, са надасве далекосежним последицама. Стиче се утисак да у овом случају медицински стандард прераста у правни, што може да има озбиљне последице. Да ли је то бирање између мањег зла или је у питању пружање помоћи (по свему судећи последње), остаје да се види, али оно што је сигурно је да увођење овог института у наш правни систем захтева максималну опрезност и уздржаност.

Поступак доделе јединственог образовног броја у просвети

Предшколске установе, основне и средње школе и високошколске установе имају обавезу да покрену поступак за доделу јединственог образовног броја свој деци, ученицима, одраслима и студентима који су у радној, односно школској 2019/2020. години у систему образовања и васпитања, односно у систему високог образовања, при чему је ближи поступак прописан новим правилником.

Мр Жељко Албанезе

Правилник о ближим условима у поступку доделе јединственог образовног броја (даље: Правилник) објављен је у „Службеном гласнику РС" број 81/2019 од 15. 11. 2019. године, а ступио је на снагу 23. 11. 2019. године. Њим се прописују ближи услови за поступак доделе јединственог образовног броја (даље: ЈОБ) **приликом првог уписа** детета у предшколску установу, ученика и одраслог у основну и средњу школу и студента у високошколску установу (даље: установа).

У смислу Правилника:

1) ЈОБ се формира за потребе вођења регистара деце, ученика и одраслих у систему образовања и васпитања и студената у систему високог образовања, као и зарад заштите података о личности у оквиру ЈИСП, при чему прати његовог носиоца кроз све нивое формалног образовања и васпитања и високог образовања и представља кључ за повезивање свих података о детету, ученику, одраслом и студенту у ЈИСП-у.

2) ЈОБ представља индивидуалну и непоновљиву ознаку која се састоји од шеснаест карактера, а додељује се детету, ученику, одраслом и студенту у аутоматизованом поступку, на захтев установе, при првом упису у установу.

3) Привремени ЈОБ додељује се детету, ученику, одраслом и студенту до добијања јединственог матичног броја грађана (даље: ЈМБГ), као и страном држављанину, лицу без држављанства, прогнаном и расељеном лицу.

4) ЈОБ систем представља софтверску компоненту која спроводи поступак доделе ЈОБ-а, води евиденцију података о додељеном ЈОБ-у и обавља аутоматизовану комуникацију са другим информационим системима. Апликација за директан приступ ЈОБ систему јесте софтверска компонента која обезбеђује приступ ЈОБ систему.

5) Министарство надлежно за послове образовања и васпитања (даље: Министарство) одговорно је за успостављање и одржавање ЈОБ система, као и апликације за директан приступ систему, а техничку подршку за ове послове Министарству пружа Канцеларија за информационе технологије и електронску управу (даље: Канцеларија).

6) Информациони системи у установи и ЈОБ апликација за директан приступ ЈОБ систему користе квалификовани електронски сертификат за приступ ЈОБ систему, док овлашћено лице у установи за приступ ЈОБ апликацији користи квалификовани електронски сертификат. Овлашћено лице Министарства (даље: администратор) обавља послове администрирања система у складу са законом, при чему је дужно да, у складу са законом којим се уређује заштита података о личности, као тајну чува све податке које сазна током обављања својих дужности, осим ако је другачије прописано, као и након престанка статуса администратора.

вљанства, прогнаном и расељеном лицу, користећи информациони систем установе или апликацију за директан приступ ЈОБ систему.

Захтев за доделу привременог ЈОБ-а за страног држављанина садржи податке: име и презиме, име једног родитеља, број пасоша и издаваоца, а за лице без држављанства, прогнано и расељено лице до добијања ЈМБГ – име и презиме и име једног родитеља из исправе којом доказује идентитет (избеглице, расељена лица, мигранти, тражиоци азила и сл.). Захтев садржи и адресу електронске поште уколико се родитељ, пунолетни ученик, одрасли или студент определио за достављање привременог ЈОБ-а и података за лични приступ регистру у електронском облику.

ЈОБ систем додељује привремени ЈОБ након утврђене исправности података садржаних у захтеву установе. Привремени ЈОБ састоји се од шеснаест карактера, а његово генерисање врши се као и код сталног ЈОБ-а.

Када ЈМБГ стекне дете, ученик, одрасли и студент који је, као лице без држављанства, прогнано или расељено лице, претходно добио привремени ЈОБ, установа у коју је уписан упућује захтев ЈОБ систему за доделу ЈОБ-а и у захтеву наводи и претходно добијени привремени ЈОБ. Ако су подаци из захтева исправни и тачни, ЈОБ систем замењује привремени ЈОБ и додељује ЈОБ.

Достављање ЈОБ-а, односно привременог ЈОБ-а и лозинке у штампаном облику

Овлашћено лице установе штампа додељени ЈОБ, односно привремени ЈОБ са лозинком и затвара одштампане податке у коверту ради личног уручивања родитељу детета, ученика или малолетног студента, односно пунолетном ученику, одраслом и студенту. По пријему затворене коверте они потписују потврду о личном пријему додељеног ЈОБ-а, односно привременог ЈОБ-а са лозинком.

Овлашћено лице установе у року од три дана од дана штампања података и затварања података у коверту позива родитеља, пунолетног ученика, одраслог или студента да у року од осам дана од дана пријема обавештења преузме коверту са одштампаним подацима. До тада чува коверту на одговарајућем месту у установи до момента када родитељу, пунолетном ученику, одраслом, односно студенту коверта буде лично уручена.

Уколико се родитељ, пунолетни ученик, одрасли или студент, који је уредно позван од стране овлашћеног лица, не одазове ради личног пријема коверте са одштампаним подацима, овлашћено лице о томе сачињава белешку, коју уз затворену коверту одлаже и чува на одговарајућем месту у установи до тренутка када родитељу, пунолетном ученику, одраслом, односно студенту коверта буде уручена.

Ово овлашћено лице установе води евиденцију у ЈОБ систему о сваком одштампаном, ковертираном и урученом ЈОБ-у и привременом ЈОБ-у.

Ажурирање промењених података о личности за лице које има ЈОБ или привремени ЈОБ

Установа може да поднесе захтев ЈОБ систему за ажурирање промењених података о личности за лице коме је додељен ЈОБ, односно привремени ЈОБ, користећи информациони систем установе или апликацију за директан приступ ЈОБ систему. Уз овај захтев установа доставља додељени ЈОБ, а уколико је лицу промењен ЈМБГ, установа доставља и претходни ЈМБГ лица којем је додељен ЈОБ. Уколико се ажурирају подаци за привремени ЈОБ, установа доставља и претходно име и презиме лица којем је додељен привремени ЈОБ.

ЈОБ систем проверава исправност и тачност улазних података о личности из захтева и ако утврди исправност и тачност промењеног улазног податка о личности за додељени односно привремени ЈОБ, уноће измену и евидентирати ЈОБ, односно привремени ЈОБ, као додељен лицу за које је поднет захтев, а затим ће сачувати запис са претходним информацијама о лицу и разлог промене и обавестити установу да су све активности по поднетом захтеву успешно окончане.

Имате питање? Имамо одговор!

У овој рубрици дајемо одговоре на нека од питања која сте упутили нашем часопису. Подсећамо да право на постављање питања и добијање одговора имају искључиво претплатници на наш часопис.

РАДНО ПРАВО

Исплата зараде, пореза и доприноса и камате по пресуди

П: *Да ли пресудом у спору по тужби за исплату разлике личних примања из претходног периода треба да се наводе прецизни износи пореза и доприноса који се обрачунају приликом ове исплате или порезе и доприносе приликом исплате обрачунава исплатилац сагласно прописима који важе у моменту исплате? Да ли се у пресуди досуђују обрачунате камате на обрачунате порезе и доприносе?*

О: Суд ће пресудити у зависности од захтева тужиоца. Уобичајено је да суд доноси пресуду о исплати разлике зараде у бруто износу, па је послодавац након тога дужан да:

- за сваки месец појединачно, дакле за сваки месец периода у коме запосленом припада разлика зараде обрачуна у бруто износу досуђени износ зараде;
- исплати запосленом нето износ зараде за сваки месец посебно (бруто износ умањен за припадајући порез и доприносе), према пореским прописима који важе у моменту обрачуна;
- уплати пореске обавезе (порез и доприносе);
- изврши додатну пријаву запосленог на осигурање.

Ако је суд донео пресуду о исплати у нето износу, послодавац те износе мора да преведе у бруто и да обрачуна порез и доприносе према важећим пореским прописима у моменту обрачуна, па да запосленом исплати досуђени нето износ.

Суд у поступку послодавцу може да досуди и плаћање затезне камате, односно камату на изосталу зараду послодавац ће бити обавезан да плати само уколико је та обавеза утврђена судском пресудом. Законска затезна камата коју, поред накнаде изгубљене зараде, оствари запослени, која у својој суштини превасходно представља накнаду штете у смислу чл. 277. и 278. Закона о облигационим односима, не подлеже плаћању пореза на доходак грађана.

Боловање због болести детета

П: *Да ли мајка има право на боловање због болести детета ако отац није у радном односу (а радно је способан)?*

О: Боловање је право осигураника – осигураног лица по неком од основа осигурања предвиђеног Законом о здравственом осигурању – запослење, предузетништво. Конкретно, према члану 79. тог закона, накнада зараде због неге детета (дакле и боловање) припада:

- осигуранику ако оба родитеља имају утврђен основ осигурања – запослење или предузетништво;
- ако дете има само једног родитеља;
- ако само један родитељ врши родитељско право у смислу прописа о породици;
- ако један од родитеља нема утврђен основ осигурања – запослење или приватно предузетништво, али је из здравствених разлога неспособан да негује оболело дете.

Дакле, само у овим случајевима може да се оствари право на боловање.

школовање и после стицања пунолетства или је неспособно за рад, биће издржавано као пунолетно дете, с тим што за то важе други услови. Наиме, након пунолетства потребно је да дете код надлежног суда покрене поступак ради доношења нове одлуке за издржавање пунолетног детета.

Постоји и могућност да се пунолетно дете споразуме са родитељем да му овај добровољно уплаћује договорени износ на руке или преко текућег рачуна. За случај да се не договоре око висине износа издржавања, ту висину одређује надлежни суд у парничном поступку по тужби за издржавање пунолетног детета.

Пунолетно дете има право на издржавање од родитеља и када се налази на мастер студијама до навршене 26. године живота. О томе се изјаснио и Врховни касациони суд у Пресуди Рев. 570/16 од 21. 4. 2016. године.

Учешће умешача у парницу

П: *Да ли суд може да одбије предлог за учешће умешача у спору због сметања поседа због тога што је реч о државинском, а не о петиторном спору?*

О: Питање постојања правног интереса за мешање мора да се процени у односу на конкретан случај. Иста ситуација важи и за државинске спорове, па и у њима, зависно од околности конкретног случаја, мора да се одлучује о правном интересу за мешање. Следствено томе, не може да се искључи могућност да се неко појави као умешач у спору поводом сметања државине јер то зависи од конкретног случаја. Кључно је питање да ли то лице има правни интерес за мешање, а не врста правне заштите која се тражи у конкретном спору. Дакле, не може неком лицу које има правни интерес да се ускрати право на мешање само зато што се ради о сметању поседа, а не о спору са петиторним захтевом.

Детаљније о умешачима можете читати у часопису „Прописи у пракси – Lege Artis", у тексту под називом „Учешће трећих лица у парници – умешач".

Накнада штете због неоснованог притвора

П: *Да ли осуђени има право на надокнаду штете ако је провео три месеца у притвору, а након тога издржи казну затвора са електронским надзором до годину, колико је првостепеном пресудом осуђен, при чему пресуду виши суд преиначи на условну казну затвора?*

О: У конкретном случају осуђени није ослобођен, па нема право на накнаду штете. Изречена му је казна затвора коју је издржао.

Електронско издање

ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Незаобилазна помоћ у раду правника

ПРОПИСИ.НЕТ је електронско издање које се налази на интернет страници www.propisi.net и садржи приближно 300.000 докумената:

- прописе,
- судску праксу,
- коментаре прописа.
- службена мишљења надлежних министарстава,
- моделе уговора и обрасце из свих области,

Сва наведена документа међусобно су повезана.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Преглед прописа...

ИЗДВАЈАМО ЗНАЧАЈНЕ ПРОПИСЕ КОЈИ СУ ДОНЕТИ ИЗМЕЂУ ДВА БРОЈА...

РАДНИ ОДНОСИ

- Правилник о допуни Правилника о радним местима, односно пословима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем („Сл. гласник РС”, бр. 84/2019 од 29. 11. 2019)

- Закон о агенцијском запошљавању („Сл. гласник РС”, бр. 86/2019 од 6. 12. 2019)

- Правилник о измени и допунама Правилника о превентивним мерама за безбедан и здрав рад при излагању вибрацијама („Сл. гласник РС”, бр. 86/2019 од 6. 12. 2019)

- Правилник о изменама и допунама Правилника о превентивним мерама за безбедан и здрав рад при коришћењу опреме за рад са екраном („Сл. гласник РС”, бр. 86/2019 од 6. 12. 2019)

СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

- Закон о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Сл. гласник РС”, бр. 86/2019 од 6. 12. 2019)

- Уредба о условима, висини, обухвату корисника пензија и динамици исплате новчаног износа као увећања уз пензију („Сл. гласник РС”, бр. 90/2019 од 20. 12. 2019)

- Правилник о допуни Правилника о друштвеном стандарду корисника пензија Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање („Сл. гласник РС”, бр. 90/2019 од 20. 12. 2019)

- Закон о изменама и допунама Закона о Централном регистру обавезног социјалног осигурања („Сл. гласник РС”, бр. 91/2019 од 24. 12. 2019)

ДРЖАВНА УПРАВА

- Правилник о изменама Правилника о службеној легитимацији и службеној значки директора и државних службеника запослених у Дирекцији за управљање одузетом имовином који раде на пословима извршења („Сл. гласник РС”, бр. 83/2019 од 27. 11. 2019)

- Правилник о начину и условима примене полицијских овлашћења према малолетним лицима („Сл. гласник РС”, бр. 83/2019 од 27. 11. 2019)

- Уредба о основима и мерилима за увећање плате и друга новчана примања професионалног припадника Војске Србије за време рада у иностранству („Сл. гласник РС”, бр. 84/2019 од 29. 11. 2019)

- Одлука о изменама Одлуке о максималном броју запослених на неодређено време у систему државних органа, систему јавних служби, систему Аутономне Покрајине Војводине и систему локалне самоуправе за 2017. годину („Сл. гласник РС”, бр. 84/2019 од 29. 11. 2019)

- Закон о престанку важења Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Сл. гласник РС”, бр. 86/2019 од 6. 12. 2019)

- Закон о изменама Закона о платама запослених у јавним агенцијама и другим организацијама које је основала Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе („Сл. гласник РС”, бр. 86/2019 од 6. 12. 2019)

- Закон о изменама Закона о систему плата запослених у јавном сектору („Сл. гласник РС”, бр. 86/2019 од 6. 12. 2019)

- Закон о изменама Закона о платама службеника и намештеника у органима аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе („Сл. гласник РС”, бр. 86/2019 од 6. 12. 2019)

- Закон о изменама Закона о запосленима у јавним службама („Сл. гласник РС”, бр. 86/2019 од 6. 12. 2019)

- Уредба о државном стручном испиту („Сл. гласник РС”, бр. 86/2019 од 6. 12. 2019)

- Правилник о саставу конкурсне комисије, начину провере компетенција, критеријума и мерилима за избор на положаје и извршилачка радна места у Републичком јавном тужилаштву („Сл. гласник РС”, бр. 86/2019 од 6. 12. 2019)

- Правилник о посебним елементима процене ризика, учесталости вршења инспекцијског надзора на основу процене ризика и посебним елементима плана инспекцијског надзора у области електронских комуникација („Сл. гласник РС”, бр. 87/2019 од 12. 12. 2019)

- Уредба о интерном тржишту рада државних органа („Сл. гласник РС”, бр. 88/2019 од 13. 12. 2019)

- Одлука о измени Одлуке о максималном броју запослених на неодређено време у систему државних органа, систему јавних служби, систему Аутономне Покрајине Војводине и систему локалне самоуправе за 2017. годину („Сл. гласник РС”, бр. 88/2019 од 13. 12. 2019)

- Правилник о притужбеном поступку у Министарству унутрашњих послова („Сл. гласник РС”, бр. 90/2019 од 20. 12. 2019)

ОБРАЗОВАЊЕ

- Посебан колективни уговор за високо образовање („Сл. гласник РС”, бр. 86/2019 од 6. 12. 2019)

- Правилник о педагошком асистенту и андрагошком асистенту („Сл. гласник РС”, бр. 87/2019 од 12. 12. 2019)

- Правилник о стручно-педагошком надзору („Сл. гласник РС”, бр. 87/2019 од 12. 12. 2019)

БУЏЕТСКИ СИСТЕМ, ЈАВНИ ДУГ, ЈАВНЕ НАБАВКЕ

- Закон о буџету Републике Србије за 2020. годину („Сл. гласник РС”, бр. 84/2019 од 29. 11. 2019)

- Правилник о изменама и допунама Правилника о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем („Сл. гласник РС”, бр. 84/2019 од 29. 11. 2019)

- Правилник о садржају базе капиталних пројеката („Сл. гласник РС”, бр. 87/2019 од 12. 12. 2019)

- Правилник о инвестиционој документацији („Сл. гласник РС”, бр. 87/2019 од 12. 12. 2019)

- Правилник о студији изводљивости и претходној студији изводљивости („Сл. гласник РС”, бр. 87/2019 од 12. 12. 2019)

- Правилник о начину израде параметара финансијске и економске анализе у оквиру студије изводљивости и претходне студије изводљивости („Сл. гласник РС”, бр. 87/2019 од 12. 12. 2019)

- Правилник о поступку укључивања капиталних пројеката у буџет („Сл. гласник РС”, бр. 87/2019 од 12. 12. 2019)

- Правилник о праћењу имплементације капиталних пројеката („Сл. гласник РС”, бр. 87/2019 од 12. 12. 2019)

- Правилник о поступку рационализације капиталних пројеката („Сл. гласник РС”, бр. 87/2019 од 12. 12. 2019)

- Правилник о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору („Сл. гласник РС”, бр. 89/2019 од 18. 12. 2019)

- Уредба о допуни Уредбе о утврђивању Програма стандардизованог сета услуга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у 2019. години који се реализује преко акредитованих регионалних развојних агенција („Сл. гласник РС”, бр. 90/2019 од 20. 12. 2019)

- Закон о изменама и допунама Закона о јавном дугу („Сл. гласник РС”, бр. 91/2019 од 24. 12. 2019)

- Закон о јавним набавкама („Сл. гласник РС”, бр. 91/2019 од 24. 12. 2019)

ЗДРАВСТВО

- Одлука о висини трошкова издавања картице здравственог осигурања („Сл. гласник РС”, бр. 86/2019 од 6. 12. 2019)

- Програм за ретке болести у Републици Србији за период 2020–2022. године („Сл. гласник РС”, бр. 86/2019 од 6. 12. 2019)

- Правилник о изменама и допунама Правилника о уговарању здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања са даваоцима здравствених услуга за 2019. годину („Сл. гласник РС”, бр. 86/2019 од 6. 12. 2019)

- Правилник о изменама и допунама Правилника о Листи лекова који се прописују и издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања („Сл. гласник РС”, бр. 87/2019 од 12. 12. 2019)

- Уредба о изменама Уредбе о начину остваривања права из здравственог осигурања војних осигураника и чланова њихових породица („Сл. гласник РС”, бр. 88/2019 од 13. 12. 2019)

- Правилник о измени Правилника о обрасцу и садржини лекарског рецепта, начину издавања и

прописивања лекова („Сл. гласник РС”, бр. 90/2019 од 20. 12. 2019)

- Правилник о утврђивању Стандарда за акредитацију у области нуклеарне медицине („Сл. гласник РС”, бр. 90/2019 од 20. 12. 2019)

- Правилник о Листи забрањених допинг средстава („Сл. гласник РС”, бр. 90/2019 од 20. 12. 2019)

ПОРЕЗИ, ЦАРИНЕ, ТАКСЕ, ДОПРИНОСИ

- Уредба о усклађивању номенклатуре Царинске тарифе за 2020. годину („Сл. гласник РС”, бр. 85/2019 од 5. 12. 2019)

- Закон о изменама и допунама Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Сл. гласник РС”, бр. 86/2019 од 6. 12. 2019)

- Закон о изменама и допунама Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС”, бр. 86/2019 од 6. 12. 2019)

- Закон о изменама и допунама Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС”, бр. 86/2019 од 6. 12. 2019)

- Закон о изменама и допунама Закона о републичким административним таксама („Сл. гласник РС”, бр. 86/2019 од 6. 12. 2019)

- Закон о изменама и допунама Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС”, бр. 86/2019 од 6. 12. 2019)

- Закон о изменама и допунама Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС”, бр. 86/2019 од 6. 12. 2019)

- Закон о изменама и допунама Закона о порезима на употребу, држање и ношење добара („Сл. гласник РС”, бр. 86/2019 од 6. 12. 2019)

- Закон о измени Закона о привременом уређивању начина наплате таксе за јавни медијски сервис („Сл. гласник РС”, бр. 86/2019 од 6. 12. 2019)

- Уредба о изменама и допуни Уредбе о царинским повластицама („Сл. гласник РС”, бр. 86/2019 од 6. 12. 2019)

- Усклађени највиши износи локалне комуналне таксе за држање моторних шумских и прикључних возила, осим пољопривредних возила и машина („Сл. гласник РС”, бр. 86/2019 од 6. 12. 2019)

- Усклађени динарски износи накнада прописаних Законом о накнадама за коришћење јавних добара („Сл. гласник РС”, бр. 86/2019 од 6. 12. 2019)

- Правилник о допуни Правилника о одређивању царинских органа за царињење одређених врста робе или спровођење одређених поступака („Сл. гласник РС”, бр. 86/2019 од 6. 12. 2019)

- Правилник о измени Правилника о облику и садржини извештаја о пословању слободне зоне („Сл. гласник РС”, бр. 88/2019 од 13. 12. 2019)

- Усклађени динарски износи пореза на употребу, држање и ношење добара („Сл. гласник РС”, бр. 90/2019 од 20. 12. 2019)

- Закон о допунама Закона о Царинској тарифи („Сл. гласник РС”, бр. 91/2019 од 24. 12. 2019)

- Закон о изменама и допунама Закона о играма на срећу („Сл. гласник РС”, бр. 91/2019 од 24. 12. 2019)

ФИНАНСИЈСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ

- Правилник о измени и допунама Правилника о садржини Регистра финансијског лизинга и документацији потребној за регистрацију („Сл. гласник РС”, бр. 86/2019 од 6. 12. 2019)

- Упутство о измени и допуни Упутства о достављању Народној банци Србије података о каматним стопама на кредите и депозите банака („Сл. гласник РС”, бр. 86/2019 од 6. 12. 2019)

- Одлука о утврђивању садржине обрасца извештаја који банке достављају Агенцији и начина и рокова обрачуна и наплате редовне премије осигурања депозита („Сл. гласник РС”, бр. 86/2019 од 6. 12. 2019)

- Одлука о утврђивању Програма монетарне политике Народне банке Србије у 2020. години („Сл. гласник РС”, бр. 88/2019 од 13. 12. 2019)

- Одлука о изменама и допуни Одлуке о јединственој тарифи по којој Народна банка Србије наплаћује накнаду за извршене услуге („Сл. гласник РС”, бр. 88/2019 од 13. 12. 2019)

- Одлука о измени и допунама Одлуке о адекватности капитала банке („Сл. гласник РС”, бр. 88/2019 од 13. 12. 2019)

■ Одлука о изменама и допунама Одлуке о управљању ризицима банке („Сл. гласник РС”, бр. 88/2019 од 13. 12. 2019)

■ Одлука о измени и допунама Одлуке о извештавању друштва за осигурање/реосигурање („Сл. гласник РС”, бр. 88/2019 од 13. 12. 2019)

■ Одлука о изменама и допунама Одлуке о минималним стандардима управљања информационим системом финансијске институције („Сл. гласник РС”, бр. 88/2019 од 13. 12. 2019)

САОБРАЋАЈ

■ Уредба о управљању ваздушним простором („Сл. гласник РС”, бр. 86/2019 од 6. 12. 2019)

■ Правилник о измени Правилника о захтевима за безбедност пловила за рекреацију и пловила на водомлазни погон („Сл. гласник РС”, бр. 88/2019 од 13. 12. 2019)

■ Уредба о допуни Уредбе о највишој допуштеној старости бродова за упис у један од уписника бродова („Сл. гласник РС”, бр. 90/2019 од 20. 12. 2019)

ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ, ВАНРЕДНЕ СИТУАЦИЈЕ

■ Уредба о критеријумима за одређивање активности које утичу на животну средину према степену негативног утицаја на животну средину који настаје обављањем активности, износима накнада, условима за њено умањење, као и о критеријумима који су од значаја за утицај физичких лица на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 86/2019 од 6. 12. 2019)

■ Правилник о контроли радиоактивности робе приликом увоза, извоза и транзита („Сл. гласник РС”, бр. 86/2019 од 6. 12. 2019)

■ Уредба о утврђивању Државног програма обнове инфраструктуре оштећене или порушене услед дејства поплава и града у јуну 2019. године, која је у надлежности јединице локалне самоуправе („Сл. гласник РС”, бр. 88/2019 од 13. 12. 2019)

■ Уредба о изменама и допуни Уредбе о критеријумима за одређивање активности које утичу на животну средину према степену негативног утицаја на животну средину који настаје обављањем активности, износима накнада, условима за њено умањење, као и о критеријумима који су од значаја за утицај физичких лица на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 89/2019 од 18. 12. 2019)

■ Правилник о условима у погледу материјално-техничке и кадровске опремљености добровољних ватрогасних јединица („Сл. гласник РС”, бр. 90/2019 од 20. 12. 2019)

■ Наредба о утврђивању Оперативног плана за одбрану од поплава за 2020. годину („Сл. гласник РС”, бр. 91/2019 од 24. 12. 2019)

ПОЉОПРИВРЕДА, ВОДОПРИВРЕДА, СТОЧАРСТВО, РИБОЛОВ

■ Правилник о измени Правилника о међународној потврди (сертификату) о улову и листи производа рибарства за које нису потребне међународне потврде (сертификати) о улову („Сл. гласник РС”, бр. 83/2019 од 27. 11. 2019)

■ Правилник о садржини и начину вођења Листе одобрених супстанци („Сл. гласник РС”, бр. 83/2019 од 27. 11. 2019)

■ Правилник о обрасцу и садржини захтева за регистрацију средства за заштиту биља („Сл. гласник РС”, бр. 86/2019 од 6. 12. 2019)

■ Правилник о измени Правилника о обрасцу и садржини програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја и обрасцу извештаја о спровођењу мера пољопривредне политике и политике руралног развоја („Сл. гласник РС”, бр. 87/2019 од 12. 12. 2019)

■ Правилник о изменама и допуни Правилника о утврђивању мера за рано откривање, дијагностику, спречавање ширења, сузбијање и искорењивање заразне болести класичне куге свиња, као и начину њиховог спровођења („Сл. гласник РС”, бр. 87/2019 од 12. 12. 2019)

■ Уредба о изменама Уредбе о расподели подстицаја у пољопривреди и руралном развоју у 2019. години („Сл. гласник РС”, бр. 88/2019 од 13. 12. 2019)

■ Уредба о изменама и допуни Уредбе о утврђивању Годишњег програма развоја саветодавних послова у пољопривреди за 2019. годину („Сл. гласник РС”, бр. 90/2019 од 20. 12. 2019)

■ Уредба о изменама и допунама Уредбе о утврђивању Програма управљања водама у 2019. години („Сл. гласник РС”, бр. 90/2019 од 20. 12. 2019)

- Закон о изменама и допунама Закона о Агенцији за борбу против корупције („Сл. гласник РС”, бр. 88/2019 од 13. 12. 2019)

- Уредба о нормативима и стандардима расподеле средстава акредитованим научноистраживачким организацијама („Сл. гласник РС”, бр. 90/2019 од 20. 12. 2019)

- Правилник о садржини и начину подношења пријаве за некатегорисани угоститељски објекат за смештај, некатегорисани објекат за смештај наутичког туризма, некатегорисани објекат за смештај ловног туризма и о садржини и начину вођења евиденције објеката за смештај („Сл. гласник РС”, бр. 90/2019 од 20. 12. 2019)

- Закон о изменама и допунама Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Сл. гласник РС”, бр. 91/2019 од 24. 12. 2019)

- Закон о изменама и допунама Закона о дувану („Сл. гласник РС”, бр. 91/2019 од 24. 12. 2019)

- Закон о допунама Закона о прекршајима („Сл. гласник РС”, бр. 91/2019 од 24. 12. 2019)

- Правилник о начину вршења послова техничке заштите и коришћења техничких средстава („Сл. гласник РС”, бр. 91/2019 од 24. 12. 2019)

... донетих између два броја

Календар важења правних аката

Прописи који одложено престају да важе или чија одложена примена почиње у наредном периоду

- **Уредба о управљању капиталним пројектима** („Сл. гласник РС”, бр. 51/2019)

  – примењује се од 23. 1. 2020. године.

- **Правилник о инвестиционој документацији** („Сл. гласник РС”, бр. 87/2019)

  – примењује се од 23. 1. 2020. године.

- **Правилник о садржају базе капиталних пројеката** („Сл. гласник РС”, бр. 87/2019)

  – примењује се од 23. 1. 2020. године.

- **Правилник о студији изводљивости и претходној студији изводљивости** („Сл. гласник РС”, бр. 87/2019)

  – примењује се од 23. 1. 2020. године.

- **Правилник о начину израде параметара финансијске и економске анализе у оквиру студије изводљивости и претходне студије изводљивости** („Сл. гласник РС”, бр. 87/2019)

  – примењује се од 23. 1. 2020. године.

- **Правилник о праћењу имплементације капиталних пројеката** („Сл. гласник РС”, бр. 87/2019)

  – примењује се од 23. 1. 2020. године.

- **Правилник о поступку укључивања капиталних пројеката у буџет** („Сл. гласник РС”, бр. 87/2019)

  – примењује се од 23. 1. 2020. године.

- **Правилник о поступку рационализације капиталних пројеката** („Сл. гласник РС”, бр. 87/2019)

  – примењује се од 23. 1. 2020. године.

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

- СУДСКО--АДВОКАТСКИ РОКОВНИК
- Lege Artis ПРОПИСИ У ПРАКСИ
- АДВОКАТСКИ РОКОВНИК
- ПОСЛОВНИ САВЕТНИК
- СТРУЧНИ КОМЕНТАРИ
- ЈАВНЕ НАБАВКЕ
- САВЕТОВАЊА

3 ДЕЦЕНИЈЕ

ИНГ-ПРО

3 ДЕЦЕНИЈЕ

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА

Пословни саветник – штампани часопис:
САВЕТОДАВНИ ЧАСОПИС ИЗ ОБЛАСТИ ФИНАНСИЈА

